

ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BRJ 251 — GOD. VI.

ŠIBENIK, 3. srpnja 1957.

IZLAZI SVAKE SRIJEDE

Značenje proslave Dana borca

Povodom proslave Dana borca, 4. srpnja, drug Marko Belinić, potpredsjednik Glavnog odbora Saveza boraca Hrvatske odzdao se molbi našeg urednika, da za čitaoce da izjavi o ovogodišnjem značaju proslave Dana borca.

»Proslava Dana borca ove godine ima poseban značaj. On se ispoljava u tome, što ove godine pada jubilarna godišnjica početka Oktobarske revolucije, događaja koji je od krupnog historijskog značaja za razvitak borbe radničke klase u svijetu. Ovogodišnja proslava Dana borca od posebnog je značaja za Hrvatsku, jer je ove godine jubilarna godišnjica osnivanja Komunističke partije Hrvatske. Kao što je poznato, u augustu se se proslaviti dvadesetogodišnjica osnutka Komunističke partije Hrvatske. Poznata je historijska činjenica, da je Komunistička partija Jugoslavije, a KP Hrvatske kao njen sastavni dio, bila organizator i direktni predvodnik Narodne revolucije, oružanog ustanka naroda u borbi za njegovo potpuno oslobođenje.

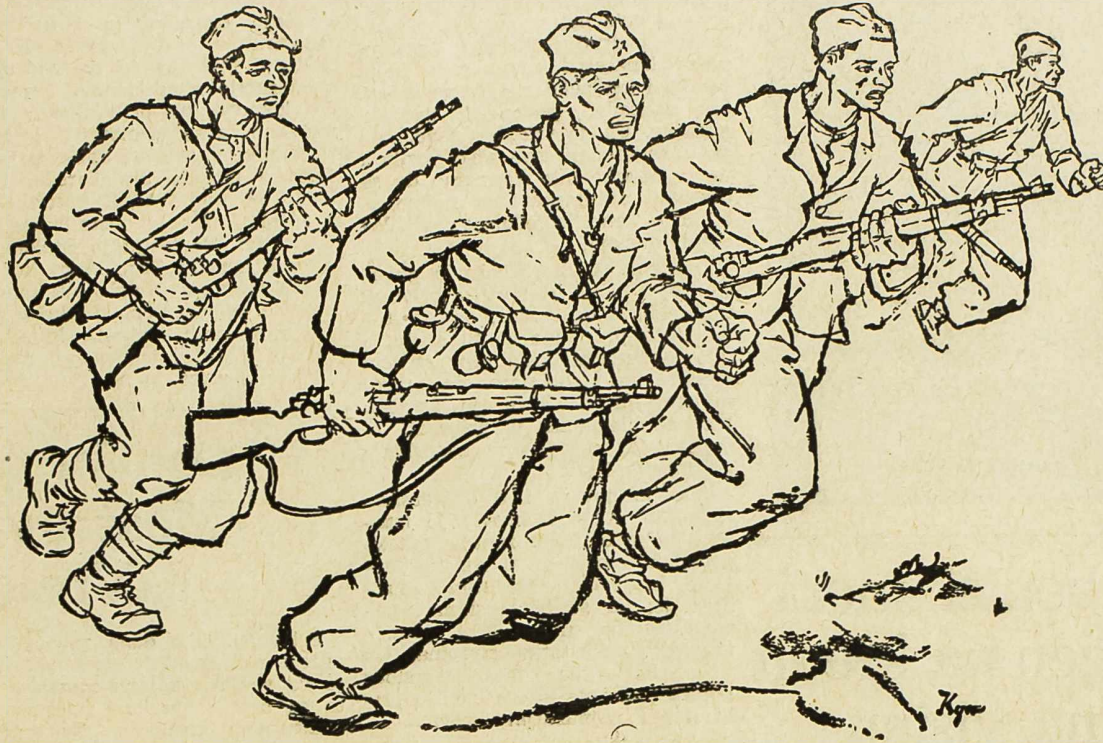
Zato je sigurno, da će u okviru proslave Dana borca ove godine, dve dvije historijske činjenice dominirati.

Proslave Dana borca ne samo da će osvježiti uspomene na te historijske krupne dane, nego će i osvjetliti ova naša historijska zbivanja.

V. Tićina

Program u Šibeniku

Općinski odbor Socijalističkog saveza donio je program proslave Dana borca u Šibeniku. Danas u 10 sati političke i društvene organizacije položit će vijence na grobove palih boraca, spomen ploča kao i na kosturnici na Ratrišju, a u 20 sati RKUD »Kolo« priredit će koncert na trgu pred Vijećnice. U isto vrijeme istaknutim mjestima oko grada, lit će se vatre. U toku sutrašnjeg dana program predviđa nekoliko sportskih priredaba. Iako se u šibenskoj luci organiziraju defile čamaca VK »Krka«, kao jedriličarska regata u kojoj će djelovati društvo »Val« i »Mor«, u 11 sati članovi Dobrovoljnog vatrogasnog društva izvest će na obali nekoliko vježbi, te imovizaciju gašenja požara. Navečer u 19 sati DTO »Partizan« organizira susrete u odbojci i korci, a u 20 sati šibenska narodna glazba upriličit će koncert na Poni maršala Tita.

U z D a n b o r c a SLAVLJE NARODA BUKOVICE

»Vašim herojstvom u NOB-i od 1941. do 1945. godine pomislit će se pokoljenja koja vam vječno duguju zahvalnost« uklesano je, uz imena palih na spomeniku, koji je u nedjelju na svečan način otkriven u Ivoševcima u prisustvu preživjelih boraca bataljona »Bude Borjan« i nekoliko hiljada ljudi sa područja Bukovice i ostalih mjesta šibenskog kotara.

Proslavi Dana borca u Ivoševcima, koja je ujedno bila i središnja proslava za šibenski kotar, prisustvovali su također i drugovi Nikola Sekulić potpredsjednik Sabora NR Hrvatske, narodni heroji general major Rade Bulat i pukovnik Obrad Egic. Nadalje su bili prisutni narodni zastupnik Jovo Ugrčić sekretar Kotarskog komiteta SK Ivo Družić, potpredsjednik NO-a kotara Miro Kuhač, kap. bojnog broda Rade Mrvoš, predsjednik Kotarskog odbora SSRN Joso Ninić, predsjednik Kotarskog odbora Saveza boraca Božo Blažević, predsjednik Kotarskog odbora SRVI Nikica Zenić, te ostali predstavnici vlasti, političkih i društvenih organizacija. Proslavu su uveličali RKUD »Kolo« koje je priredilo vokalni koncert, šibenska narodna glazba i Dobrovoljno vatrogasno društvo.

Početak proslave Dana borca u Ivoševcima obilježen je improviziranim napadom u kojem je sudjelovalo oko 700 preživjelih boraca bataljona »Bude Borjan«, pripadnika predvojničke obuke i rezervnih oficira. Ta vježba je imala da osvježi uspomene na borberne akcije bataljona »Bude Borjan« koji je za vrijeme rata u pravo formiran na tom području.

Otkrivajući spomenik palim borcima sa kosturnicom Đuro Korolija je rekao, da je selo Ivoševci dalo za vrijeme Oslobođilačkog rata 250 drugova i drugarica. Od toga je poginulo 94 lica. U selu je, osim toga, palo 38 lica od fašističkog terora.

Nakon otkrivanja spomenika održan je veliki narodni zbor na kojem su govorili narodni heroji pukovnik Obrad Egic, general major Rade Bulat, prvi koman-

dant bataljona »Bude Borjan« i na kraju (potpredsjednik Sabora NR Hrvatske Nikola Sekulić.

Narodni heroj Obrad Egic je, između ostalog, govorio o junačkim tradicijama naroda Bukovice, a potom je evocirao uspomene na prve partizanske akcije u ovom kraju koje su imale, takoreći, presudan utjecaj na razgaranje ustanka u Bukovici. Poziv KPJ i druga Tita imao je snažnog odjeka u srcima obespravljenog naroda Bukovice. Komunistička partija davala je snagu borcima bukovačkog partizanskog odreda, koji je kasnije izrastao u bataljon »Bude Borjan«, da se nepokolebljivo i muški suprostavi daleko bolje naoružanom stranom zavojevaču. Tu na zemljištu Bukovice, naglasio je pukovnik Obrad Egic, u vatri oslobodilačke borbe kovalo se bratstvo i jedinstvo Srba i Hrvata. Oni su zajednički borili se i ginuli. Sa područja Bukovice poginulo je u Oslobođilačkom ratu preko 800 drugova i drugarica. Pali su, jer su voljeli život, slobodu. Sjećanja na te heroje moraju uvijek biti svježa. Njihov primjer treba da nadahnjuje naše ljude u odlučnosti da brane revolucionarne tekovine, da sa još većim elanom izgrađuju socijalističku domovinu, rekao je na kraju narodni heroj pukovnik Obrad Egic.

Prvi komandant bataljona »Bude Borjan« general major Rade Bulat izrazio je veliko zadovoljstvo što se nakon 16 godina nalazi ponovo u Bukovici, gdje mu se pružila prilika da pozdravi svoje preživjele drugove iz onih teških, ali zato slavnih dana. On je izručio pozdrave narodu Bukovice, koji je u najtežim danima naše historije primjerom pokazao kako treba voljeti svoju domovinu i slobodu.

Drug Nikola Sekulić je u svom izlaganju, pored ostalog, rekao da se nikad ne smije zaboraviti hrabrost koju je narod Bukovice pokazao u borbi protiv okupatora i domaćih izdajnika. Naročito je podvukao ogromno značenje zajedničke borbe naroda iz Bukovice i primorja za razvijanje i jačanje bratstva i jedinstva Srba i Hrvata. Okupator i njegove slugge su uočili opasnost koja im od toga prijeti, pa su svim mogućim sredstvima nastojali da razbiju to jedinstvo, koje se već u početku Oslobođilačkog rata tako snažno afirmiralo. Naravno, oni u tome nisu uspjeli, jer je narod znao da se upravo zajedničkim snagama može uspješno dokrajčiti teška bitka sa stranim zavojevačem i njegovim slugama. Bio je svijestan da se bori protiv starog, siromaštva, a za bolji i ljepši život, za socijalizam.

Govoreći o razvoju naše Armije Nikola Sekulić je naglasio, da je drug Tito uspio da od malih partizanskih jedinica stvori snažnu armiju. I upravo zahvaljujući toj Armiji mi smo uspjeli da sačuvamo zemlju, njezinu slobodu i nezavisnost. To nam je stvorilo uvjete da i na međunarodnom planu vodimo uspješnu borbu za socijalističke principe i za mir u svijetu. On je, uz ostalo, govorio o razvoju naše narodne vlasti, pa je naglasio potrebu da se i dalje radi na produbljivanju i jačanju naše socijalističke demokracije.

Nakon što je iznio krupne rezultate, koji su postignuti u industrijalizaciji zemlje, drug Sekulić se dotakao i nekih pitanja naše poljoprivrede, naglasivši da se mora veća pažnja obratiti unapređenju poljoprivredne proizvodnje. U tome bi upravo naše zadružne organizacije i poljoprivredni stručnjaci trebali da imaju odlučujuću riječ. Nužno je razvijati i jačati zadruge koje bi svakako trebale da budu nosioci ekonomskog i kulturnog napretka našeg sela. Zadrugice bi, osim toga, morale da vode brigu o odgoju kadrova bez kojih se ne mogu očekivati neki krupniji rezultati u poljoprivrednoj proizvodnji.

Složene zadatke koji se nalaze pred nama i koji će još nadoći potrebno je izvršavati s onakvim elanom i samoprijegom sa kojim su se Bukovčani borili u Narodnooslobodilačkom ratu, rekao je na kraju drug Nikola Sekulić.

Održan I. kongres radničkih savjeta

U srijedu 26. lipnja počeo je u Beogradu radom Prvi kongres Radničkih savjeta Jugoslavije — jedan od najkrupnijih događaja u historiji međunarodnog radničkog pokreta.

Kongres je, u prisustvu predsjednika Tita i drugih najviših državnih rukovodilaca, zatim 1745 delegata i nekoliko stotina stranih i domaćih gostiju, otvorio predsjednik Centralnog vijeća Saveza sindikata Jugoslavije i predsjednik Inicijativnog odbora za sazivanje Kongresa Đuro Salaj.

Kongres je prvi pozdravio Predsjednik Tito govorom koji je naišao na snažan odjek u cijelom svijetu. U pozdravnoj riječi predsjednik Tito se ukratko osvrnuo na dosadašnje rezultate sistema radničkog upravljanja. On je također pozvao delegate, da naš sistem — nesumnjivo najnaprednije konkretno ostvarenje i uspjeh međunarodnog socijalizma, a posebno jugoslavenske radničke klase — brane od zlorade i nedobro-

namjerne kritike iz inozemstva. Poslije govora druga Tita, održao je drug Salaj glavni referat o dosadašnjim iskustvima i daljnjem razvoju radničkog samoupravljanja u Jugoslaviji. Po završenom izlaganju druga Salaja, Kongres je nastavio rad u šest komisija, koje su počele diskusiju o problemima u radničkom samoupravljanju. U komisijama su također podneseni odgovarajući referati.

Petak je bio zadnji dan rada Kongresa. Dan ranije Kongres je pozdravio dvadeset i jedan strani delegat.

Nakon što su sve komisije podnijele izvještaje, Kongres je usvojio rezoluciju o radničkom samoupravljanju i rezoluciju protiv pokusa s nuklearnim oružjem.

Za tri dana Kongres je dobio 1475 pozdravnih brzojava iz cijele zemlje, što dokazuje da su naši narodi s velikim zanimanjem pratili rad tog historijskog skupa.

IZ REZOLUCIJE

Razvoj socijalističkih odnosa i demokratskog upravljanja nameće potrebu kodifikacije osnovnih propisa, kao što su: osnivanje i konstituiranje poduzeća, organizacija i nadležnost pojedinih organa u sistemu radničkog upravljanja, oblici društvenog i privrednog udruživanja, odnosi privrednih organizacija prema državnim organima i ostalim faktorima društvenog i političkog života. Kodifikovanje osnovnih propisa pridonijet će bržem razvoju socijalističkih moralnih normi, koje predstavljaju jedan od važnih elemenata društvenog razvoja i reguliranja.

Delegati smatraju da je stoga potrebno:

- donijeti nove propise o poduzećima, dajući širu zakonsku osnovu dosadašnjoj ulozi i praksi radničkih savjeta, i usmjeravati njihov daljnji razvitak;
- postepeno i u skladu sa materijalnim mogućnostima, mijenjati propise o odnosima proizvođača na društvenim sredstvima za proizvodnju, budući da postojeće reguliranje radnih odnosa u privredi ne odgovara u potpunosti razvijenim uslovima samoupravljanja proizvođača i novom položaju radnika u proizvodnji;
- ubrzati donošenje novih propisa o udruživanju u privredi;
- s obzirom, da je pravo samoupravljanja osnovno neprikosnovo pravo svih proizvođačkih kolektiva, princip radničkog samoupravljanja dosljedno provesti na cjelokupnom području privrede, razvijanejm formi samoupravljanja proizvođača ili kombiniranjem s formama društvenog upravljanja, odnosno traženjem specifičnih formi za pojedine privredne grane i oblasti.

Porazeci od društveno-ekonomskog značaja i iskustava stečenih kroz razvijanje sistema radničkog samoupravljanja, stoji na snuovistu da neostatak temeljnijih analiza i uočavanja bogatih iskustava preustavlja svaost dosadašnjeg perioda, sinatrajući, da je nužno erikasnije usavršavanje sistema i unapređenja praktične ujeatnosti radničkih savjeta — Kongres preuzaje:

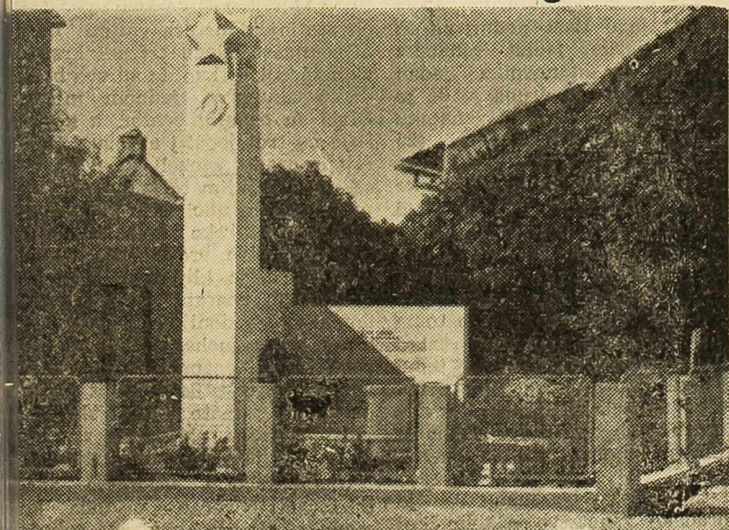
- osnivanje saveznog instituta ili slične ustanove za društveno upravljanje, kao naučno-istraživačke, organizaciono-instrukтивne i pedagoške institucije za razna područja upravljanja proizvođača i radnih građana uopće;
- formiranje servisnih službi za pomoć poduzećima i radničkim savjetima u rješavanju unutrašnjih i poslovnih problema kao i za unapređivanje organizacije rada;
- intenzivnije izdavanje literature o radničkom samoupravljanju, priručnika za radničke savjete i periodičnih publikacija namijenjenih organima upravljanja.

Kongres izražava svoje duboko uvjerenje, da će ostvarenje ove rezolucije predstavljati krupan korak u daljnjem razvijanju mehanizma samoupravljanja i prava neposrednih proizvođača. Istovremeno, Kongres izražava uvjerenje da će svi radnički savjeti i ostali organi samoupravljanja proizvođača, predstavnički i državni organi, komore i udruženja poduzeti potrebne mjere, pokazati punu inicijativu i dati svoj doprinos kako bi svi zaključci, preporuke, zahtjevi, prijedlozi i pozivi Kongresa bili što potpunije i uspješnije realizirani.

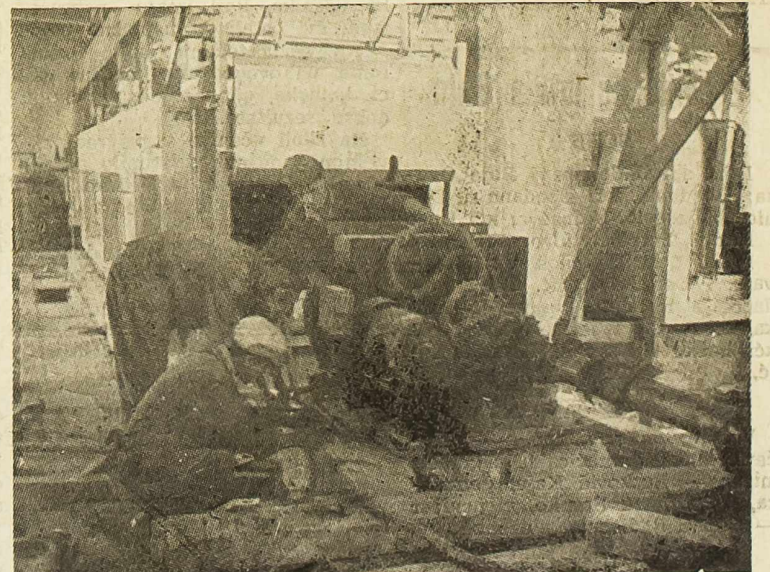
Delegati kongresa, u ime proizvođača naše zemlje, izražavaju svoju spremnost da svim svojim snagama podrže organe svoje vlasti i čitav samoupravni mehanizam u izgradnji socijalističkog društvenog uređenja.

Radnička klasa Jugoslavije će ubuduće, kao i dosad, biti osnovni nosilac i borac za ostvarenje svih mjera koje naša zajednica poduzima u interesu socijalizma, novih društvenih odnosa i demokratskog prava samoupravljanja proizvođača.

Kongres poziva čitavu radničku klasu naše zemlje, da u dosadašnjim rezultatima sistema radničkog samoupravljanja crpi snage za njegovo neprekidno jačanje, usavršavanje i razvijanje. Učešće proizvođača u upravljanju privredom sastavni je dio borbe za socijalističko društveno uređenje i ostvarenje vjekovnih oslobodilačkih težnji revolucionarnih i demokratskih snaga.

Spomenik palim borcima u Kistanjama

Iz zemlje i svijeta

PREDSJEDNIK REPUBLIKE TI-TO primio je egipatskog ministra trgovine Noseira i zadržao ga na ručku.

ZAVRŠEN JE RAD KONGRESA RADNIČKIH SAVJETA Jugoslavije. Kongres je usvojio rezoluciju radničkih savjeta i rezoluciju protiv eksperimenata nuklearnim oružjem. Kongres su pozdravili strani predstavnici.

DRŽAVNI SEKRETAR ZA POSLOVE NARODNE OBRANE general armije Ivan Gošnjak vratio se u Beograd iz posjete Sovjetskom Savezu.

U BEOGRADU JE POTPISAN PRVI dugoročni privredni sporazum između Jugoslavije i Egipta.

SAVEZNO IZVRŠNO VIJEĆE RAZMATRALO JE stanje i osnovne probleme saobraćaja i njegov perspektivni razvoj.

U BEOGRADU SU ZAVRŠENI jugoslavensko-poljski razgovori o politici na selu.

SOVJETSKI DRŽAVNICI BULGANJIN I HRUŠČOV primili su Državnog sekretara za poslove narodne obrane generala armije Ivana Gošnjaka.

AMERIČKA VLADA SAOPĆILA JE ODLUKU o upućivanju modernog oružja u Južnu Koreju.

ŠEF ZAPADNO - NJEMAČKE SOCIJALDEMOKRATSKE PARTIJE Olenhauer izjavio je da bi realiziranje sovjetskog prijedloga o povlačenju svih stranih trupa iz evropskih zemalja pridonijelo sporazumu između velikih sila i smanjenju zategnutosti u svijetu.

ITALIJANSKA VLADA SMANJILA JE ograničenje na trgovinu s NR Kinom.

ZAVRŠENA JE POSJETA JAPANSKOG PREMIJERA Sjedinjenim američkim državama. U zajedničkom kominičku Kiši-Ajzenhauer kaže se da će SAD smanjiti svoje vojne snage u Japanu.

INDIJSKI MINISTAR OBRANE KRISNA MENON doputovao je u Kairo, gdje je imao šestosatni razgovor s egipatskim predsjednikom Naserom.

SAD SU PREDLOŽILE SOVJETSKOM SAVEZU razmjenu radio i televizijskih programa, koji ne bi bili podvrgnuti cenzuri.

AMERIČKI DELEGAT U POTKOMITETU UN za razoružanje podnio je prijedlog svoje vlade da SAD i SSSR u prvoj fazi razoružanja smanje svoje vojne snage na po 2,5 milijuna vojnika, u drugoj na 2,1 milijuna i u trećoj na 1,7 milijuna vojnika. Drugu i treću fazu razoružanja Stassen uslovio je prethodnim sporazumom oko međunarodnih političkih problema.

SOVJETSKI MINISTAR INOZEMNIH POSLOVA Gromiko oštro je osudio izjavu komandanta snaga Atlantskog pakta Norsteda, koju je dao u američkom Senatu i u kojoj je govorio o spremnosti Atlantskog pakta da uništi sovjetske vojne instalacije.

U POTKOMITETU ZA RAZORUŽANJE zapadne sile pristale su na obustavu eksperimenata nuklearnim oružjem pod uslovom da se postigne sporazum i o smanjenju nuklearne proizvodnje u vojne svrhe.

NA ZEMALJSKOJ KONFERENCIJI partije Janoš Kadar je podnio izvještaj o političkoj situaciji u Mađarskoj.

ITALIJANSKA VLADA ADO-NEA ZOLJIA dobila je povjerenje parlamenta, zahvaljujući podršci desnice. (S. S.)

Iz Matičnog ureda Knin

ROĐENI

Ilija, sin Radomira i Boje Ovu-ka; Bogdana, kći Bogdana i Danice Vujošević. Vidosava, kći Đure i Marije Petović. Jovo, sin Petra i Ilinke Strinić. Miloš, sin Radovana i Darinke Prijčić. Goran, sin Jandrije i Jelene Jevića. Nevenka, kći Josipa i Tonke Matić i Iris kći Paška i Nevenke-Ksenije Pečić.

VJENČANI

Vidrih Stanislav, rudar — Ninčević Milka, domaćica i Jelić Mile, minar — Butković Kaja, domaćica, i Petojević Branko, mehaničar — Cupać Radislava, službenik.

UMRLI

Kukolj Marta Milana, stara 74 god.

Radnici i službenici moći će nabaviti ugljen na kredit bez obzira na visinu postojećeg kredita u banci

Narodna banka donijela je odluku o stimuliranju kupovine ugljena od strane pojedinaca i privrednih organizacija i ustanova. Banka će ubuduće odobravati kredite privrednim organizacijama i ustanovama sa samostalnim financiranjem i društvenim organizacijama za kupovinu ugljena za njihove potrebe, odnosno za potrebe njihovih radnika i službenika. U isto vrijeme će odobravati i potrebne kredite poduzećima za promet ogrjevom kako bi omogućila nesmetano poslovanje poduzeća i spriječila da dođe do obustave dalje kupovine ugljena.

Kako privredne organizacije, ustanove sa samostalnim financiranjem i društvene organizacije nabavljaju ugljen za potrebe svojih radnika i službenika oni će se pojaviti kao nosioci kredita. Kredite za kupovinu ugljena za svoje radnike i službenike moći će da dobiju pod uslovom da se nabavke ugljena izvrše najkasnije do 31. jula ove godine. Ovakve kredite će moći da dobiju i budžetske ustanove pod uslovom da osiguraju potpunu naplatu dugovanja od strane svojih radnika i službenika, odnosno da osiguraju odgovarajuće sredstva kojima će moći da garantiraju neplaćene kredite.

Na završnim ispitima u Kninu postignuti dobri rezultati

Konačno su završeni maturalni ispiti na kninskoj gimnaziji. Od 36 učenika koliko ih je pisalo zadaće svi su 'pripušteni usmenom dijelu ispita. Dvije učenice - Lončar Vera iz Knina i Jerković Milena iz Drniša su oslobođene usmenog polaganja. Osim nekoliko učenika, koji imaju popravni ispit, svi ostali su uspješno položili završni tečajni ispit. Prema tome, na ovogodišnjoj maturi daci kninske gimnazije su postigli dobre rezultate.

Na školi učenika u privredi završnim ispitima pristupilo je 27 učenika. Od toga je 6 đaka upućeno na popravne ispite, a jedan učenik je završio školu sa odličnim uspjehom, 7 s vrlo dobrim, 10 s dobrim, 3 sa dovoljnim uspjehom.

SAMOUBISTVO 22-GODIŠNJEG MLADIĆA

U Ramljanima kod Knina nedavno je počinio samoubistvo u-tapljanjem u bunaru 22-godišnji Stevan Dobrić. Čim je kritičnog dana nestao iz kuće, ukućani i susjedi stali su ga tražiti. Poslije višesatnog traganja pronašli su njegov leš u obližnjem bunaru. Izvidima je ustanovljeno da je spomenuti mladić duže poboljšavao od jedne neizlječive bolesti.

Citajte i širite svoj list!

Rad Narodnog odbora kotara Općine bi morale raspraviti probleme zanatstva, trgovine i ugostiteljstva

Na sjednicama Kotarskog vijeća i Vijeća proizvođača, koje su održane u petak u prostorijama Društvenog doma, razmatrani su, između ostalog, godišnji izvještaji Zanatske, Trgovinske i Ugostiteljske komore kotara. Najprije je konstatirano stanje u komorama, a potom su date primjedbe na njihov dosadašnji rad.

Bilo je i diskusije. Odbornik Petar Knežević je istakao, da se osjeća pomanjkanje izvjesnih zanata, a neki pak i izumiru. Na čitavom području kninske općine nema kolarskih radionica. Obučarske i krojačke radnje ne mogu, bar za sada, podmiriti potrebe građana. On je također naveo, da je u saobraćaju sve više vozila i da bi nekako bilo normalno da se otvaraju automehaničke radionice, ali se o tome, izgleda, ne vodi dovoljno računa.

Odbornik Ljubo Knežević govorio je o školi učenika u privredi u Drnišu. Naglasio je, da prostorijske nisu prikladne za tu školu, a niti je za istu osiguran stručni kadar. Ima slučajeva da stariji majstori nerado pružaju stručnu pomoć učenicima u privredi. Istakao je i problem zaposlenja tih mladih ljudi.

Bilo je govora i o bačvarskim zanatima. Rade Dobrović je istakao, da je ta vrsta zanata itekako potrebna, osobito u vinogradarskim krajevima. Međutim, zapaženo je, da se bačvarskim zanatom bavi sve manji broj ljudi, i to zbog nedostatka sirovina. On je predložio, da i narodni odbor kotara poduzme mjere u cilju pribavljanja najnužnijih sirovina.

Predsjednik NO kotara Petar Škarica je između ostalog, rekao, da ni od strane organa narodne vlasti nije poklonjena dovoljna pažnja razvijanju zanatstva. Bit će svakako potrebno da se razmotri sadašnje stanje i da se pronađu mjere za razvijanje pojedinih zanata, a osobito onih, koji su najpotrebniji. O tim problemima raspravljat će i narodni odbori općina. On je također naglasio da bi se svakako morala voditi ispravna politika u odgoju kadrova. Ne postoji dovoljna suradnja vlasti, Zanatske komore i škola učenika u privredi. Tim školama je svakako potrebno osigurati bolji kadar. Upravo taj problem zahtijeva da mu se pokloni najozbiljnija pažnja. Nakon što je iznio neke primjere nadriobrti, drug Škarica je rekao da se i narodni odbori općina trebaju ozbiljnije pozabaviti s problemima zanatstva na svom području.

U nastavku diskusije bilo je riječi o problemima Trgovinske komore. Predsjednik Savjeta za poslove robnog prometa Šime Klarić je naročito podvukao potrebu odgoja stručnog kadra u trgovini

i tehničke opremljenosti u trgovinskim poduzećima. Pored toga, bilo bi potrebno uspostaviti mnogo bolju koordinaciju između Zadrugnog saveza i Trgovinske komore i osigurati veće kredite trgovini. Smatra, da su sazreli uvjeti za osnivanje savjeta za saobraćaj.

Miro Kuhač, potpredsjednik NO kotara smatra, da je potrebno pružiti pomoć Trgovinskoj komori, tim više što ona, s obzirom na sadašnju organizaciju i kadrove, neće biti u stanju da izvrši sve zadatke. Poznato je da zadrugne organizacije nisu članovi Trgovinske komore, pa bi svakako bilo potrebno da se razmotri kako među njima uspostaviti vezu, koja bi svakako morala biti čvršća. Naglasio je, pored toga, potrebu da se riješi i pitanje oortnih kredita u trgovini. Na kraju je istakao, da bi veza između Trgovinske komore i NO kotara morala biti mnogo čvršća i da bi trebala poslužiti otklanjanju onih slabosti, koje još postoje u našoj trgovačkoj mreži. Petar Škarica je naglasio, da se

i o problemima trgovine svakako moraju pozabaviti i narodni odbori općina.

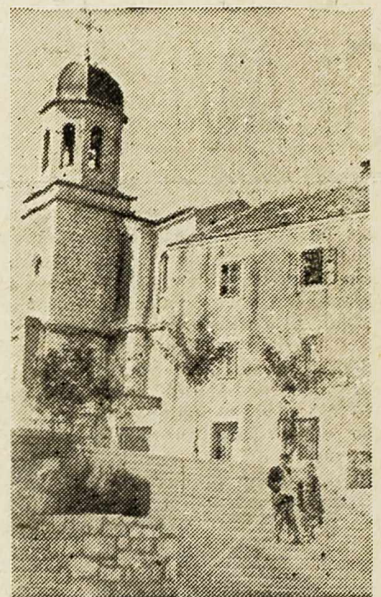
Odbornik Mirko Gulin je diskutirao o nekim pitanjima ugostiteljstva. Naglasio je, da je u našim ugostiteljskim radnjama oprema sasvim zastarjela i da bi sadašnje stanje u tom pogledu trebalo izmijeniti. Izrazio je mišljenje, da je nedovoljno točnije alkoholnih pića jedan od glavnih razloga što ugostiteljske radnje posluju sa gubitkom. Na kraju se založio za veću suradnju Ugostiteljske komore i narodnog odbora.

Šime Klarić je u diskusiji iznio da ima pojava da izvjesni paušalisti nabavljaju vino izravno kod proizvođača u namjeri da izbjegniju plaćanje trošarina. On je istakao potrebu vođenja kontrole u poslovanju paušalista.

U nastavku rada Kotarskog vijeća i Vijeća proizvođača, pored ostalog odobreno je osnivanje Stočarsko-ratarskog poslovnog saveza sa sjedištem u Kninu.

U Drnišu će se postaviti Meštovićevo djelo „Vrelo života“

Prije nekoliko dana započeli su radovi na izgradnji stepenica, koje će spajati Poljanu maršala Tita sa novim parkom prema fiksulturnom igralištu. Na sredini stepenica bit će sagrađeno platno na kojem će se postaviti poznato Meštovićevo djelo »Vrelo života«

djelo izrađeno od zeleno-tamnog belgijskog granita, a koji datira od vremena njegovih prvih vriednih radova (izrađeno 1904 g.). Radovi na izgradnji stepenica, kao i postavljanju, iznosit će oko 2 milijuna dinara. Radovi su u punom toku, a dovršenje se predviđa koncem srpnja ili početkom kolovoza.

Pri otvorenju spomenika predviđa se velika svečanost, a na sastanku SSRN-a Drniš donešen zaključak da NO općine uputi autoru ovog djela - poziv - da prisustvuje ovoj svečanosti. Formiran je odbor od 7 članova, koji će izvršiti sve pripreme za ovu svečanost u zajednici sa Turističkim savezom NRH-e. Predviđa se dolazak brojnih gostiju, kao i gostiju iz Beča.

Detaljan program svečanosti još nije utvrđen, ali se predviđa da na dan otvorenja izleti u Otavice, Roški slap i td.

Ovu svečanost uveličat će i Izložba Meštovićevih radova, koja će biti otvorena nekoliko dana u Klubu prosvjetnih radnika. Među ostalim Meštovićevim radovima bit će izloženi i grb bivše općine Drniš, spomenika, koju mu je darovala Bečka akademija, fotografije i ostala dokumentacija iz života i rada ovog umjetnika. (m)

Beogradski horizonti

Grad i zanati

Smatra se da su veliki gradovi i industrijski centri glavni neprijatelji zanatstva. Iako u tome ima istine ne bi se moglo reći da je to točno: veliki grad ne može da živi bez zanata, a razvitak industrije mora da bude praćen i unapređenjem zanatstva. Ako se industrija i zanatstvo često isključuju, oni se vrlo često i skladno dopunjuju.

U poslijeratnom Beogradu intenzitet industrijskog razvitka je neprekidno rastao, dok se zanatstvo nalazilo u opadanju. Ako se u prvi mah činilo da je to logična linija razvitka, veoma brzo je postalo jasno da će jedna takva krivulja sve negativnije utjecati na životni standard. To saznanje bilo je dovoljno da se pristupi jačanju i širenju zanatske radinosti u gradu čije su potrebe za zanatskim uslugama bivala sve veće.

Zanatski mozaik Beograda dešifriraju slijedeće brojke: privatnih zanatskih radnji u 1956. godini na području kotara bilo je 6.185, društvenih zanatskih radnji 270. U odnosu na prethodne godine najviše se povećao broj bravarskih, zidarskih i limarskih radnji, što sa svoje strane odražava obimnu građevinsku djelatnost koja se odvija u Beogradu, dok je smanjen broj pekarskih, bonbondžijskih, krznarskih i obučarskih radionica, što govori o tome da su odgovarajuće industrijske grane sve više u stanju da pokriju potrebe građana. Po broju radnji najviše ima krojača (895), obučara (570), bri-

jača i frizera (462). Najmanje ima optičara (11), keramičara (13), parketara (13), ortopeda (5). Već same ove grane kazuju da je Beograd grad raznovrsnih zanata: jedna kratka šetnja gradom bi pokazala da u njemu postoji preko 40 raznih zanatskih struka, među kojima je zastupljena čak i kramenorezačka. Sve u svemu 22.433 Beogradanina drže se poznate narodne pripovijetke — sve, ali zanat!

Kada je riječ o beogradskom zanatstvu još dvije brojke koje se stavljaju jedna pored druge. Prva govori da je u 1939. godini na 45 građana dolazila jedna zanatska radnja (na 12 stanovnika jedan zanatski radnik), a druga je da je u 1956. godini na jednu zanatsku radnju otpadalo 96 građana (25 građana na jednog zanatskog radnika). Reklo bi se da ove brojke ne pružaju najružičastiju sliku o današnjoj ulozi zanatstva u privredi glavnog grada, ali prije bi se moglo reći da se tu radi o optičkoj varci: te dvije brojke ustvari govore o nečemu drugom — o tome kakvim je brzim tempom rastao broj stanovnika Beograda i o tome da je naša nova prerađivačka industrija zauzela snažne pozicije na uštrb onih zanatskih radionica kojima je vrijeme izreklo smrtnu presudu.

Statističari su izračunali da je beogradsko zanatstvo u tehničkoj opremljenosti još uvijek slabije od industrije za oko dvadeset puta po zaposlenom radniku. Prošle godine

bilo je namijenjeno oko 410 milijuna dinara investicijama u zanatstvo. Iako ova suma nije naročito velika, ona ipak pokazuje da se zanatstvu u glavnom gradu posvećuje sve veća pažnja. To je i shvatljivo kada se ima u vidu da je učešće zanatstva u bruto proizvodu komune prilično značajno: 14 milijardi 142 milijuna dinara u 1956. godini.

To su cifre. Sam grad govori o zanatstvu jednim drukčijim jezikom. Treba otići u jednu od onih uličica koje se naljevu granaju iz Knez Mihajlove ulice i na prostoru od stotinjak metara vidjeti deset ili petnaest izloga i firmi krznarskih radnji — kao da su sve htjele da se sakupe na jednom mjestu. Urari su osvojili centar, a kovači, koje su trolejbusi i autobusi istjerali iz grada, zauzeli su svoje barijere na krajnjim točkama periferije. Nušićevoj ulici daju pečat dvije brijačko-frizerske zadruge kroz koje prekadano prođe čitava jedna mala varošica klijenata. Uvođenje električnih aparata u savremeno domaćinstvo donijelo je nove poslove elektromehaničarima, a sve raznovrsniji asortiman u prodavaonicama tekstila dovodi do toga da su poznate beogradske krojačke zadruge »Moda« i »Budućnost« preplavljena mušterijama.

Unapređivanje zanatstva znači tri stvari: povećanje prihoda komune, podizanje standarda građana, a za same zanatlije potvrđivanje stare poslovice — zanat je zlatan (S. S.)

Vodice napreduju

Pred nepune tri godine vladalo je mišljenje da su pokušaji Vodica na razvoju turizma osuđeni na neuspjeh, jer Vodice nema turističke tradicije, odgovarajućih objekata, kao ni ostalih uslova koji su zato potrebni.

Pokazalo se međutim suprotno, da su naime Vodice krenule brzim koracima putem preobražaja svojeg mjesta u najjači obalni turistički centar našega Kotara.

Do pred tri godine u Vodicama se nije skoro vidjelo stranca, jer je 1953. bilo svega nešto manje od 1000 noćenja. U protekloj ljetnoj sezoni ta je cifra porasla na 5.200 posjetilaca i preko 30.000 noćenja. Ove brojke najrječitije pokazuju što se do sada u Vodicama postiglo na razvoju naše turističke privrede.

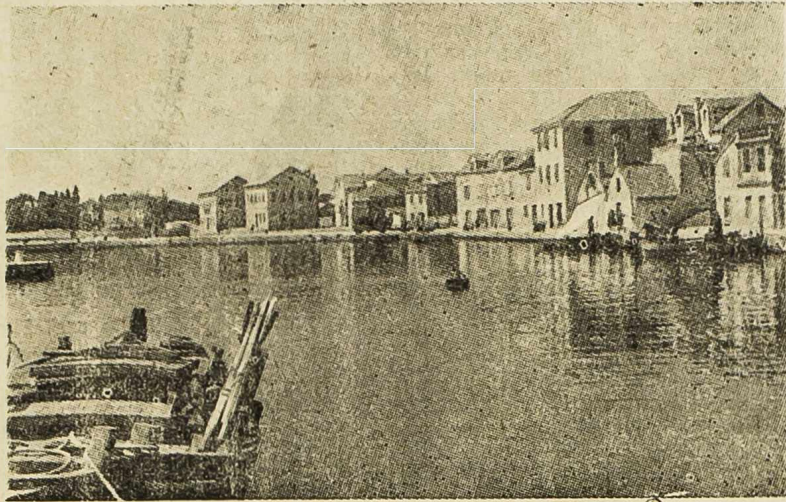
Zasto i kako su Vodice ostvarile ovakav uspjeh, dok ostala naša poznata ljetovališta kao Zlarin, Rogoznica, Slanica stagniraju, pa skoro i nazaduju?

Neosporno je da su Vodice kao i ostala naša obalna mjesta raspolagala sa osnovnim uvjetima za razvoj turizma, a to je more i plaža, saobraćajne veze i najnužniji smještaj. Vodice su raspolagale čak i drugim osobinama koje ovom mjestu otvaraju perspektive i daljnje mogućnosti razvoja. Na prvom je mjestu mogućnost osiguranja obilja raznovrsnih poljoprivrednih proizvoda u samom mjestu, a posebno raznolikih i pitkih vina. Zatim živa voda koja se kopaњem bunara svugdje nalazi, a koji uslov pretežnom dijelu ostalih naših ljetovališta nedostaje. Najposlije kao možda najosnovnija osobina Vodica je vitalnost i dinamika Vodičana. Zahvaljujući upravo ovoj posebnoj osobini, kao i činjenici da u mjestu postoji nekoliko aktivnih ljudi, Vodice se razvijaju u napredan centar našega kotara, i to ne samo u turističkom, već i u svakom drugom pogledu.

Vrijedno je osvrnuti se, šta je kroz protekle dvije-tri godine urađeno. Kao prvo i osnovno Turističko društvo koje aktivno djeluje i preko kojega se odvija čitav turistički rad, uspjelo je zainteresirati skoro čitavo mjesto, tako da danas u kućnoj radinosti, Turističko društvo raspolaže sa cca 400 kreveta, čija se cijena kreće od 100-150 Din. dnevno. Uspjelo se zainteresirati Poduzeće Grafiku da izgradi svoje odmaralište sa 34 ležaja u Vodicama, otkupivši za to vrlo pedeset teren iznad samog kupališta. Od pristaništa duž obale pa do samog kupališta izgrađena je betonska obala u dužini od 90 m i zasadena tamarisom i ostalim stablima. Uređeno je kupalište, na kojem se nalazi nekoliko kabina i prelinac za odlaganje robe. Izgrađena su dva mala mola za pristajanje manjih brodova na kupalištu i pred Grafikom. Organiziran je tokom sezone restoran u Zadrudnom domu, kapaciteta 200 osoba uz cijenu od 250-350 Din za abonman. I na ovome se nije stalo. Uz

hotel i restoran Kozaru u mjestu, upravo se nadograđuje jedno krilo, gdje će se u prizemlju smjestiti moderni kuhinjski uređaji, a dva gornja sprata koristiti za hotelske sobe. Sa poduzećem Dalekovid iz Zagreba nekidan je upravo sklopljen ugovor za obnovu i adaptaciju bivšeg ruševnog objekta Hangara na sjevernoj strani mjesta, tako da bi ovaj raspolagao sa oko 50 ležaja i svim ostalim komforom potrebnim za jedno moderno ljetovalište. Vode se pregovori za izgradnju jednog manjeg objekta, također na južnoj strani mjesta u blizini Grafike od strane Tvornice papira Lovrinčević iz Zagreba.

Ovaj razvoj sam od sebe nameće razne zahtjeve u komunalnoj djelatnosti, pa i tu Vodice ne stoje skrštenih ruku. To svjedoči nova zgrada Općine i njen okoliš. Novouređeni park u samom mjestu. Nedavno proširenje prilaza od trga do Zadrudnog doma i izgradnja ogradnog zida u dužini od oko 60 m Betoniranje tržne i ulične površine oko bunara na obali.

Crte iz Vodica

Nedavno je u Vodicama otvorena ljetna bašta. Nabavljen je novi džez, pa je tako omogućeno domaćim i stranim gostima, kao i mještanima da ugodno provedu ljetne večeri.

Ovih je dana predana na upotrebu nova ribarnica, koja je veća i bolje uređena od prijašnje. Završeni su također i radovi na jednom dijelu tržnice koja već radi.

U organizaciji društva »Napredna žena« uskoro će započeti radom tečaj za preradu višanja, na kome će se polaznici i osposobiti za spremanje zimnice. Interes za ovaj tečaj je veliki, pa bi i dalje takve i slične tečajeve trebalo održavati.

Započeli su radovi na proširenju zadrudnog restorana »Kozara«, u čijem će se sklopu nalaziti restauracija, kavana i buffet. Zgrada će imati i nekoliko soba za konačište.

E. A.

Kotarska skupština Saveza gluhih

U dosadašnjem radu bilo je dobrih rezultata

Prva redovna godišnja skupština Kotarskog odbora Saveza gluhih u Šibeniku održana je dana 17. VI. 1957. godine. Skupštini su osim gluhih lica i njihovih pratilaca prisustvovali delegat Glavnog odbora Saveza gluhih za Hrvatsku A. Žic, referenti za socijalnu zaštitu odraslih NO općina i kotara, te predstavnici ostalih društvenih organizacija u našem kraju.

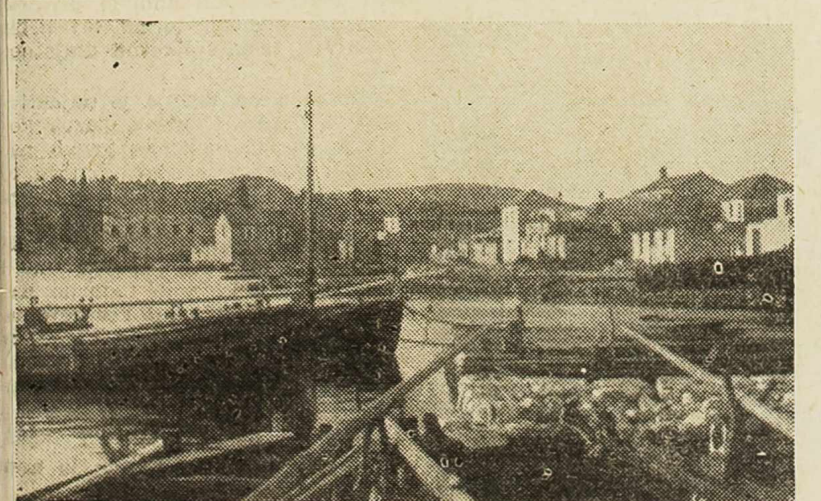
Izvištaj o radu podnijela je Kruna Bogdanović, predsjednik odbora iz kojega se moglo vidjeti da je Kotarski odbor Saveza gluhih u Šibeniku, koji ima iza se-

be samo godinu rada, pokazao dobrih rezultata. Iznesene su teškoće, sa kojima se trebalo boriti, naročito u samom početku kada nije bilo dovoljno ni financijskih sredstava.

Skupština je jednoglasno donijela zaključak da se buduć rad odbora usmjeri na sredenje evidencije gluhih lica.

Na kraju je izabran novi kotarski odbor od 7 i nadzorni odbor od 3 člana, te delegat za godišnju skupštinu Glavnog odbora Saveza gluhih za Hrvatsku.

M. R.

Otvaranje vrtno restoracije na obali itd. itd.

Drugovi u Općinskom odboru ne ustavljaju se na postignutim uspjesima, već idu i dalje u još šire zahvate. Tako se upravo radi na ostvarenju prilaza koji bi spajao današnji trg ravnom širokom ulicom sa kupalištem, pri čemu će trebati ekspropisati zemljište privatne vlasnosti u dužini 200 i širini 8 m. Misli se na ostvarenje nove zaobilazne ceste, koja bi spajala sadašnju turističku cestu i put za Tribunj prolazeći izvan mjesta, jer je današnji spoj kroz mjesto za vozila postao nemoguć. Dakako da ovi pokušaji nailaze na oporbu onih vlasnika zemljišta čije se površine zahvataju, ali to ne će spriječiti dinamične Vodičane, da a interesu daljnjeg razvoja svojeg mjesta preduzmu i sprovedu, u život i ovakove akcije, dajući time očigledan primjer drugim našim mjestima, što se može postići zajedničkim naporom i nastojanjem svih mještana.

Br.

Iz Strmice

PRIPREME ZA PROSLAVU
DANA BORCA

U Strmici se vrše obilne pripreme za ovogodišnju proslavu Dana borca. Uoči proslave palit će se vatre po okolnim brdima, a 4. srpnja mjesne organizacije položit će vijence na grobove palih boraca i iznositi svoja sjećanja na provedene dane u NOB-i. Društva DTO »Partizan« iz Strmice i Golubića nastupit će sa kulturno-umjetničkim i sportskim programom.

POMLADIVANJE
ORGANIZACIJA SK

Na nedavno održanom sastanku organizacije SK u Strmici izvršen je prijem nekoliko novih omladinaca. Daljnja briga ove organizacije bit će svedena na to, da se što veći broj omladinaca i omladinki primi u organizaciju SK. (M. M.)

Skradinske sličice

Vozila koja prolaze kroz Skradin izazivaju veliku prašinu. O tome se već dovoljno govorilo, ali malo ili gotovo ništa nije učinjeno, iako postoji zgodno rješenje. Naime, o zila bi mogla saobraćati cestom koja prolazi pored mjesta.

Kanal obrastao travom leglo komaraca, koji u ljetnim danima mogu izazvati razna oboljenja. Što se tiče mosta, koji je suviše dotrajao, on predstavlja opasnost ne samo za vozila već i za pješake, pa bi već jednom trebalo da netko o tome povede računa.

U mjesnom kinematografu često se dešava da posjetioci ne mogu normalno pratiti predstave uslijed dječje galame i ulaska lica za vrijeme prikazivanja žurnala ili predstave. Među djecom bilo je i onih sa nepune dvije godine starosti, kojima bi trebalo, kao što je to slučaj u drugim mjestima, ne dozvoliti pristup u kino. (M. S.)

Bogata izložba radova

u domaćinskoj školi u Kninu

Završena je školska godina u Domaćinskoj školi u Kninu. Kao i svake godine, školu posjećuju roditelji i gosti, koji zajedno sa učenicima i nastavnicima raspravljaju o radu i o uspjehu što ga ova ustanova vrši na gospodarskom i domaćinskom prosvjećivanju seoskih djevojaka.

Rezultati jednogodišnjeg rada prikazani su na izložbi, koja je smještena u nekoliko prostorija. Ovogodišnja izložba učeničkih radova veoma je bogata i raznolika. Učenice vode posjetioce iz prostorije u prostoriju, pokazuju i objašnjavaju kako su »osvajale« pojedine proizvode, koji su veoma kvalitetni i zaslužuju priznanje i pohvalu.

U jednog učionici svi zidovi nekoliko prepuni su haljina, kostima, i kombiniranih suknjica i bluzi. Na stolovima rublje za odrasle i odjeća za djecu od dojenčeta do predškolske dobi i dalje.

U drugoj prostoriji su proizvođi tkanja: čilimi, pregače, torbe, minijaturni tepisi, različite tehnike do pokušaja izrade perzera. I sve to od obične, ponekad grube vune naše ovce pramenke. Redaju se motivi kosovski, vrlički, drniški, bukovički, po uzoru na tehniku i stil koji vuče porijeklo od 500-700 godina unazad.

Treće odjeljenje izložbe demonstira posjetiocu konzerviranje i preradu voća, povrća i mesa. Ono što je ovdje pokazano, može stajati na izložbi najvišeg nivoa.

U posebnoj prostoriji opažamo izložbu u izložbi: To su radovi učenica domaćinskog tečaja u Mokrom Polju, koji radi tek dva i po mjeseca. I ovdje vidimo rezultate krojenja, šivanja, tkanja i prerade poljoprivrednih proizvoda.

Kad se tome doda, da je sličan

tečaj uspješno radio u Polači, koji je također postigao izvanredne rezultate i da će se od 1. VII. otvoriti novi tečaj u Strmici, onda se tek može vidjeti od kolike je važnosti rad Domaćinske škole u Kninu.

Ove godine učesnice su osvojile još jedan novi proizvod. Izradu torbica, šešira i papuča od kukuruzove kornušine. Ovi predmeti su ukusni i praktični.

Domaćinsku školu u Kninu počinju djevojke većinom sa područja kninske općine, ali ih ima iz Promine i nekih drniških sela, pa čak i sa Brača, a ranije je bilo djevojaka iz Like. A to dovoljno govori o važnosti ove ustanove i ulzi koju ona vrši na gospodarskom i domaćinskom prosvjećivanju naših žena.

Ne nameće li se time potreba da se ova škola tretira u kotarskim okvirima, kao centralna ili da se iskustva ove škole primjenjuju u ostalim općinskim centrima prema specifičnim uvlovima pojedinog kraja, jer godine prolaze, a mnogo se govori o gospodarskom i domaćinskom prosvjećivanju žena na selu. Pitanje je za diskusiju, ali konkretnim mjerama bi trebalo prići što prije, jer jesen nije daleko. (M.)

Kratke vijesti iz općine Tijesno

PREDSTAVA KAZALIŠTA
LUTAKA

Fevodom završetka školske godine Kazalište lutaka u Tijesnom izvelo je na scenu dječju bajku »Crvenkapicu«, a osmogodišnja škola predstavila se publici sa komedijom »Šegrt Hlapić«. Za obje uspješno izvedene priredbe veliko priznanje zaslužuju prosvjetni radnici.

ČIŠĆENJE OBALE U PIROVCU

Već nekoliko dana gliboder vrši čišćenje obale, koja je dosad bila pristupačna samo ladama. Nakon izvršenih radova uz obalu će moći pristajati i veći brodovi. Radove izvodi bagersko poduzeće iz Splita. (E. F.)

PRVI GOSTI

U Tijesnom je ovih dana stigla prva grupa djece iz Tuzle. Oni će boraviti 15 dana. U toku ovog ljeta Tijesno će posjetiti još nekoliko grupa tuzlanske djece.

ZAVRŠAVA SE GRADNJA
HOTELA »BOROVNIK«

Radovi koji se izvode na hotelu »Borovnik« u Tijesnom privode se kraju. Predviđa se da će oni uskoro biti završeni. Objekt će raspolagati sa 28 soba s oko 70 kreveta. Početkom nove školske godine u njemu će se smjestiti djeca palih boraca i žrtava fašističkog terora s područja kotara Šibenik. On će moći primiti odjednom 120 djece, koja će se pod starateljstvom NO kotara nalaziti na školovanju.

UREĐENJE LJETNE TERASE

Poljoprivredna zadruga u Tijesnom izvodi radove na uređenju ljetne terase, koja će služiti za razonodu gostiju i za prikazivanje kino predstava. Istovremeno su uređuje buffet, kao i sala u koju će biti smješteno nekoliko biljara i stol za ping-pong.

Drniš i njegova okolica

Nad kanjonom Čikole, na mjestu gdje je ranije bio utvrđeni grad hrvatskih feudalaca Nelipića, turski osvajači, prodirući po drugi put u ove krajeve, osnovali su i 1520. Drniš. Sagradili su i utvrdili novo naselje od današnje Gradine (turske riječi-utvrda) i dali mu ime Drniš, što znači Dr-vrata, a Niš-polje. Prema zapisima turskih hroničara tada je brojilo 20.000 i preko 50.000 vojnika.

Kroz razdoblje, dok su Turci vladali Drnišom, to jest od 1520. do 1684. g. u borbama sa Mlečanima 4 puta su ga gubili. Pod rječnom vlašću Drniš je ostao do 1806. do dolaska Napoleona. Pod vlašću Napoleona Drniš je ostao do 1814. god., kad je potpao pod Austriju, gdje je ostao do svršetka 1. svjetskog rata. U vremenu od 1. svjetskog rata do 1940. g., u vrijeme stare Jugoslavije, nije se znatnije mijenjao. Od oslobođenja do danas Drniš se znatno izmijenio.

U selu Otavice, na 7 km istočno od Drniša, rođio se 1883. g. znameniti kipar Ivan Meštrović, koji je tu sagradio svoj mauzolej u kojemu je izrađeno i smješteno nekoliko umjetničkih kipova i reljefa, koji zajedno sa mauzolejom predstavljaju veliku umjetničku vrijednost.

Na cesti koja vodi za Zadar, 18 km od Drniša, na rijeci Krki nalazi se Roški slap. To je jedan od najljepših slapova Krke, gdje se bezbrojni mali slapovi, koji prolaze između zelenih otočića i mlina, slivaju prema glavnom vodopadu, koji je 400 m širine i 25 m visine. Na tom se mjestu rijeka Krka, iz svog tihog toka kroz veličanstvene kanjone, preko slapova ruši i pretvara u jezero. Roški slap sa svojom bujnom vegetacijom i bezbrojnim slapovima, na podnožju ogromnih klisura, ostavlja nezaboravne utiske na posjetioca.

Nizvodnim tokom Krke, iz Roškog slapa, može putnik da, prođe kroz drugi veličanstveni kanjon, koji je pun krasnih fjordova, pećina i lijepih pejzaža i drugih prirodnih krasota i gdje se sa jedne i druge strane, na visokim klisurama podižu poput orlovih gnijezda ostaci nekad utvrđenih gradova hrvatskih feudalaca Svačića, Šubića i Nelipića. Po brdu Rogovu, i istoimenom utvrđenom gradu, dobio je i navedeni slap ime Roški slap. Izlazeći iz kanjona, Krka se pretvara u drugo veliko jezero, duge 3 km, a široko oko 1 km na kojem se nalazi, kao da pliva, krasni otočić Visovac. Ovaj otočić, na kome sada leži franjevački samostan, okičen čempresima, jabukama i drugim zelenilom, ostavlja

na posjetioca dubok utisak. Još se jače odražava njegova ljepota gledajući jezero koje je sa svih strana okruženo krševitim visokim brdima. Ovo je mjesto mira i tišine. Prije se taj otočić zvao Alpa-Apis, tj. bijeli kamen. Na Visovcu se nalaze umjetnine velike vrijednosti, među ostalima i veoma lijepa slika nepoznatog majstora Murilove škole, velika biblioteka, nekoliko starih pergamenata i sultanov ferman, koji je posljednji drniški paša, napuštajući ove krajeve, darovao samostanu Visovac svoju kuću u Drnišu i džamiju, koja je kasnije pretvorena u katoličku crkvu. Ovdje se nalazi i mač Grgura Nakića.

Cijeli tok rijeke Krke može se preći kajakom. Rijeka obiluje ribom, a naročito pastrvama i rakovima, pa pruža ljubiteljima ribarskog sporta i ugodnu zabavu i užitak.

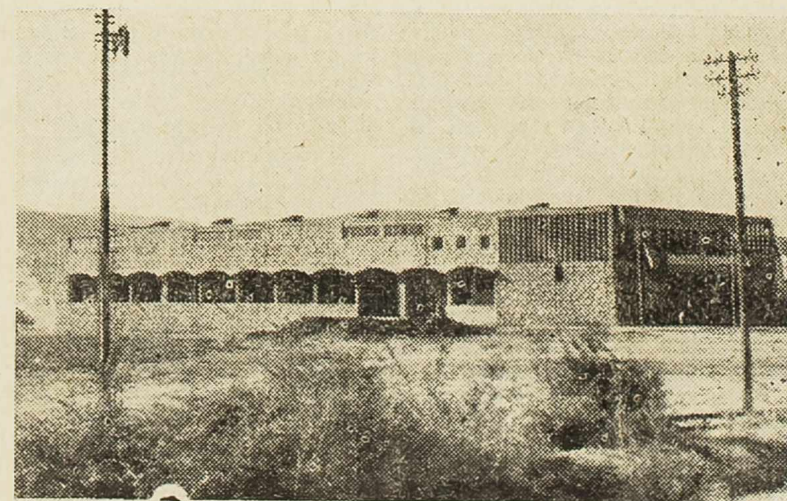
Oko izvora rijeke Čikole, oko 18 km sjeveroistočno od Drniša, bila je nekad naseobina starih Ilira, a za vrijeme rimske vladavine Kastrom Magnum.

Rijeka Čikola, prolazeći kroz polje samog Drniša, ulazi u kanjon, koji je, po svojim prirodnim ljepotama i posebnim osobinama, neobično zanimljiv.

PJEVAČI RADIO BEOGRADA U
DRNIŠU

U ponedjeljak su u Drnišu gostovali pjevači Radio Beograda, gdje su u dvorištu ljetnog kina »Zora« izveli veće narodnih pjesama.

Na programu su bile dalmatinske, srpske i druge narodne pjesme uz sudjelovanje Lole Novaković, D. Marjanovića, D. Lazarevića, D. Bojića, M. Bojića, D. Jerkića i M. Srdača. (M.)

Vladimir Mojaš

prosvjeta - kultura - prosvjeta - kultura - prosvjeta - kultura

ZAVRŠETAK DVANAESTE SEZONE Prvi fakultet u Dalmaciji

Plan repertoara za sezonu 1957./58. na javnoj diskusiji

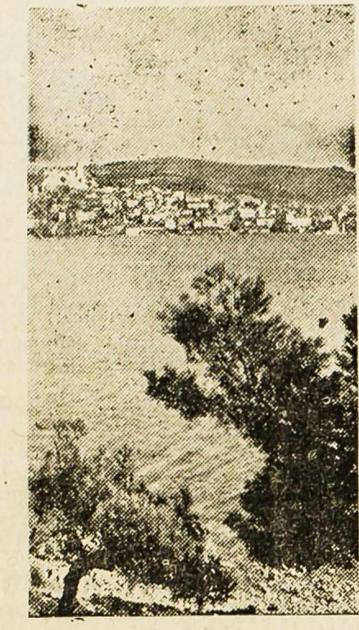
Premijerom Roussinove komedije jedne noći (2472), »Umorstvo po narudžbi« (2429), »Zemlja smiješka« (u 4 predstave 1616), »Talenti i obožavaoci« (1587), »Eduardova djeca« (1488), »U agoniji« (1244), »Ožalošćena porodica« (1096) i Baletno veče (778). Svaka analiza interesa šibenske publike poslije ovih podataka je suvišna. Da li treba podilaziti ovom interesu zavisi od principa koji rukovode teatar u njegovoj repertoarnoj politici. U svakom slučaju, može se primijetiti tendencija teatra da se, izuzev u opereti, izbjegavaju što je moguće više djela bez umjetničke vrijednosti, a kojima je cilj jeftina razonoda. O-

ve predstave u gradu pred 20.120 posjetilaca i 11 u gostima pred oko 1.000 posjetilaca. Prosječno je svakog predstavi prisustvovalo 204 gledalaca. Izvedeno je 10 premijera, a tri komada prikazana u prošloj sezoni obnovljena su, neki sa novom podjelom uloga. Evo što su nam prikazali: komediju (zapravo više dramu) »Talenti i obožavaoci« od Ostrovskeg, savremenu dosta duhovitu francusku komediju »Eduardova djeca« od Sadvajona, Krieginu dramu »U agoniji« (prva izvedba Kriegin u Šibeniku), laku englesku komediju »Iluzija jedne noći« od J. P. Gordona, stare šibenske šene »O, aj lipo kvragu« od Branka Matice, englesku kriminalnu dramu »Umorstvo po narudžbi« od E. Knotta, ruscevu komediju »Ožalošćena porodica«, operete »Car valcera« od Jacara Straussa i Leharovu »Zemlju smiješka« i Baletno veče, znatno po tome što je šibenska publika imala prvi put prilike da prisustvuje jednom uzem baletnom prikazivanju, naime, izveden je citav II. čin baleta »Labudovo jezero« od Čajkovskog. Obnovljena je Shawova komedija »Pygmalion«, drama »Duboko plavo more« od Rattigana i Tijardovičev »Splitski akvarel«. Sve to je izveo umjetnički ansambl od 19 članova plus tzv. vanjski saradnici u zboru, baletu i orkestru.

Komade su režirali: Janko Marinković (»Talenti i obožavaoci« i »Iluzija jedne noći«), Rudolf Opolski (»Eduardova djeca«, »U agoniji«, »Car valcera« i »Zemlja smiješka«), Arsa Jovanović, redatelj zadarskog kazališta (»O, aj lipo kvragu« i »Umorstvo po narudžbi«) i Dušan Dobrović, redatelj kazališta u Tuzli (»Ožalošćena porodica«).

Inscenacije su posebna briga našeg teatra. One su u većini slučajeva bile više nego dobre. Scenografija je, ipak, posebna gran likovne umjetnosti za koju treba naročit smisao i naročito znanje. Izmijenilo se više scenografija: Nikola Lovrić (»Talenti i obožavaoci«), Rudolf Opolski (»Eduardova djeca«, »U agoniji«), Janko Marinković (»Iluzija jedne noći«), akad. slikar Krešimir Katić (»O, aj lipo kvragu«), Aleksandar Draganić (»Car valcera« i Baletno veče) i Julije Palinkaš (»Umorstvo po narudžbi«, »Ožalošćena porodica« i »Zemlja smiješka«).

Šibenska publika u kazalištu najradije gleda operetu, te je sa svim prirodno da su operete i u ovoj sezoni bile najposjećenije. Gotovo polovina svih posjetilaca gledali su operetu. Na čelu je »Splitski akvarel« s 6066 posjetilaca, zatim »Car valcera« (5492), »O, aj lipo kvragu« (2582), »Iluzi-

vaku politiku poneki i kritiziraju, ali teško je pronaći njezinu ispravnost. Držati se ovog principa i istovremeno se boriti za publiku, svakako nije lak posao. Ali, ako su citre koje govore o posjetiocima zadovoljavajuće, a mislim da to jesu, onda se i rezultati postignuti, u ovoj sezoni mogu smatrati zadovoljavajućim. Pri ovome moramo spomenuti i jednu novinu koja je uvedena u ovoj sezoni, tj. sistem pretplate. U tri kola bilo je upisano 525 pretplatnika. Značajno je da među ovima ima dosta onih koji dosad nisu uopće dolazili u kazalište, što znači da je uvođenjem pretplate krug kazališne publike proširen.

Izvan grada kazalište je dalo po dvije predstave u Siveriću, Kninu i Zadru i po jednu u Trogiru, Murteru, Betini, Tijesnom i Pirovcu.

Nešto bi trebalo kazati i o kvalitetu predstava. Možemo konstatirati da prosjek nije bio loš ali da se nije ni osjetio neki napredak. Objektivne teškoće s kojima se teatar bori takoreći od svog osnutka, a koje nisu svladane ni u ovoj sezoni, uglavnom su krive tome. Ansambl je dobar, ali nedovoljan, da bi uspješno ponio na svojim leđima sav teret. Skoro svakih 25 dana treba »izbaciti« jednu premijeru, a to je vrlo kratko vrijeme da bi se izradila solidna predstava, koja bi odgovarala mogućnostima ansambla. Pa te-

škoće sa rediteljima, pomanjkanje kvalitetnih scenografa, bez sminkera i kostimera, oskudica materijalnih sredstava i t.d. Prkazivanje svakog komada, kažu u kazalistu, znači protazanje kroz citav labirint teskoća o kojima oni koji gledaju gotovu predstavu nemaju ni pojma, ali o kojima oni koji predstavu izrađuju mogli govoriti sate i sate. Ali publika se to ne tice, ona prosuduje ono što vidi pred sobom, ne vodeći računa o »dizajnerskim okolnostima«. A sad nešto o idućoj sezoni. U pripremanama za iduću sezonu svakako je na prvom mjestu izrada plana repertoara. Kazališni savjet (organ samoupravljanja u kazalistu) i kazališno vijeće (organ društvenog upravljanja) već su sastavili plan repertoara o kojem su vojni da prodiskutiraju s javnoscu. Pri sastavljanju ovog plana vodilo se računa prvenstveno o mogućnostima ansambla, da umjetnički zahtjevi koje postavljaju odgovaraju njihovom kvalitetu, kao i da ne zahtijevaju angažiranje prevelikog broja glumaca, s ozirom na brojčano malen ansambl. Dosta skromne tehničke mogućnosti našeg kazališta također su utjecale na sastav plana. Naravno, da se pazilo i na to da sva djela budu umjetnički vrijedna, a da se u isto vrijeme zadovolji ukus što većeg broja kazališnih posjetilaca.

Objavljujemo plan repertoara i molimo čitaoca da preko našeg lista iznesu svoje mišljenje o njemu. Osim toga, naš saradnik će posjetiti izvjestan broj naših građana i zamoliti ih da dadu svoje mišljenje, kako o prošlogodišnjem repertoaru, tako i o planu za iduću sezonu, te eventualne konkretne prijedloge. Tek poslije toga bit će sastavljen konačni repertoar za sezonu 1957./58.

Evo plana:
»Mandek« — komedija od Držića u ohradi dra. Ivana Božića, za početak sezone a povodom Držićevog jubileja.

»Sarena opta« — drama, od slovenskog autora Igora Torkara. Radnja se događa između 1940. - 42. Igra se s velikim uspjehom na gotovo svim našim pozornicama - ili »Ljudi« — drama od venimara Subotića, radnja koja se odigrava u pozadini ratnih uogadaja.

»Celjski grofovi« — historijska drama slovenskog dramatičara Bratka Krefta.

»Rodina ofenziva« — duhovita francuska komedija od A. Roussina.

»Magle« — psihološka drama iz vremena okupacije od Nedima Omerbegovića.

»Ljetne oluje« — drama iz savremenog života od Lojza Stankera.

»Moje bebe« — komedija od savremene američke spisateljice Margaret Mayo.

»Plaći voljena zemljo« — igra sa muzikom s temom o rasnoj diskriminaciji u Južnoj Africi od američkog pisca Alana Patona.

»Nije li ovuda prošao mladi čovjek« — savremena komedija od češkog pisca Pavla Hanuša.

»Gospodsko dijete« — komedija od Kamana Mesarića.

»Mala Floramye« — opereta od Ive Tijardovića.

- b -

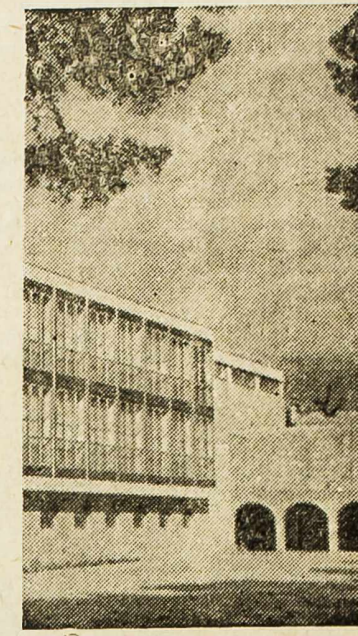
Završila je prva godina rada zadarskog Filozofskog fakulteta, koji znači mnogo ne samo za grad Zadar, nego i za cijelu Dalmaciju i Hrvatsko Primorje. Svakako, da i nas šibencane interesira rad i uvjeti studija na tom fakultetu, jer nam je najbliži i tako našim abiturijentima pruža najbolje mogućnosti za studij određenih disciplina na filozofskom fakultetu. Kako dosad o uvjetima za studij na tom fakultetu nismo mnogo znali, zamolili smo prodekana zadarskog Filozofskog fakulteta docenta dra. Franju Švelca, koji je ovih dana boravio u našem gradu kao izaslanik Savjeta za prosvjetu NRH na ispitu zrelosti u Gimnaziji i Učiteljskom diplomskom ispitu, da nam da nekoliko informacija o radu i uvjetima studija na tom našem prvom fakultetu u Dalmaciji.

Poznato nam je, da zadarski Filozofski fakultet nije otvorio katedre svih grupa, pa nas interesira, koji se sve predmeti na našem fakultetu mogu studirati?

— Na zadarskom Filozofskom fakultetu mogu se studirati gotovo svi predmeti, osim čiste filozofije, psihologije i pedagogije. Naše studijske grupe rasporedene su ovako: Prvu grupu sačinjava historija; u drugu grupu ide hrvatski ili srpski jezik s jugoslovenskom književnošću; treća grupa obuhvaća ruski jezik; četvrta grupa je romanska s francuskim i talijanskim jezikom i književnošću, a peta grupa sadrži germanistiku s engleskim i njemačkim jezikom i književnošću. Nabrojani predmeti mogu se studirati kao prvi glavni predmeti, dok na primjer latinski jezik, povijest umjetnosti i arheologija zasad mogu biti samo kao drugi glavni predmeti. Većina predmeta mogu se povezivati u dvopredmetnim grupama, pa predmeti mogu biti sad kao prvi, a sad kao drugi glavni predmeti. Jedino historija ne može biti drugi glavni predmet, a hrvatski ili srpski jezik i književ-

nost može biti samo u kombinaciji s ruskim jezikom i književnošću kao prvim glavnim predmetom.

Premda već i sada postoji širo-

ki izbor studijskih grupa i raznovrsne kombinacije, namjeravate li na primjer historiju umjetnosti, arheologiju, latinski jezik i t.d. dići na stupanj prvog glavnog predmeta, zatim, da li mislite osnovati i ostale grupe filozofskog fakulteta?

— Svakako, kazao je dr. F. Švelc, a razlog, što to već od sada nismo učinili, leži u pomanjkanju kadrova. Čim to bude moguće, icipemo postepeno na oformljenje potpunog filozofskog fakulteta. Budući da su za normalan rad fakulteta potrebne odgovarajuće biblioteke i druge naučne ustanove, da li Zadar u tom po-

gledu može zadovoljiti vaše potrebe?

— Zadar ima relativno bogate biblioteke i niz naučnih ustanova; tu je prije svega Naučna biblioteka, Državni arhiv, Gradska biblioteka, Arheološki i drugi muzeji, Institut Jugoslavenske akademije i t. d. Istina, u tim naučnim institucijama svi naši studijski predmeti nisu podjednako zastupljeni; u povoljnijem položaju su starija hrvatska književnost, arheologija i neki drugi predmeti, dok strani jezici njemački, engleski i francuski moraju početi, tako reći, od početka u stvaranju svojih priručnih biblioteka. U tom pogledu Sveučilišni savjet pokazuje mnogo razumijevanja za naš fakultet, pa nam daje znatna sredstva za stvaranje i popunjavanje seminarskih biblioteka.

Koliko ste studenata imali prošle školske godine i kako ste rješavali problem njihovog smještaja?

— Bilo je upisano 150 studenata; nekolicina je otpala, kao što to gotovo uvijek biva. Veći broj studenata potječe iz Zadra i bliže i dalje okolice, no, ima priličan broj daka iz drugih dalmatinskih i primorskih krajeva, pa i iz drugih republika. Studente smo privremeno smjestili u dio srednješkolskog Đačkog doma. U prošloj školskoj godini imali smo na raspolaganje 80 mjesta u Đačkom domu, ali se javilo svega 40 interesenata, pa je to bio jedinstveni slučaj u našoj zemlji. Međutim, sada se adaptira jedna velika zgrada za potrebe studentskog doma, koji će već u jesen biti otvoren, a moći će primiti oko 120 studenata i studentica — završio je svoje izlaganje docent dr. Franjo Švelc.

Iz ovog kratkog razgovora s docentom dr. Franjom Švelcem dobili smo jasnu sliku o radu i uvjetima studija na Filozofskom fakultetu u Zadru. Doznali smo, da se abiturijentima pruža prilika, da uistinu odaberu ono, za što imaju najviše smisla, jer je i već sada izbor grupa i predmeta raznovrstan. Osim toga, studentima zadarskog Filozofskog fakulteta osigurani su stan i hrana, glavne prepreke za studente na fakultetima u većim gradovima. A ako tome dodamo i prekrasne prostorije Filozofskog fakulteta u Zadru, koje su uređene i opremljene na najsuvremeniji način, a smjestene uz samu obalu i mogućnost učenja preko cijelog dana u prostornim prostorijama seminara, onda možemo uistinu kazati, da je otvaranje Filozofskog fakulteta u Zadru bio sretan događaj i za buduće studente iz našeg grada. (I.L.)

Godišnja skupština KUD „Božidar Adžija“

U prostorijama općinske vijećnice u Drnišu je održana skupština ovog društva. Izvještaj o radu za protekli period podnio je Miće Nakić. Pri ovom društvu formirane su tri sekcije: muzička, likovna i dramska.

Dramska sekcija za protekli period izvela je tri kazališna komada, a nekoliko njih je izvelo i po pojedinim selima. No i pored toga zapaženo je da ova sekcija u zadnje vrijeme nije nastupala, i ako je uvijek imala dva komada što se može pripisati neslaganju i neobzornosti pojedinih članova ove sekcije. No isticanje, da je nemoguće izvoditi pojedine komade zbog nedovoljnog prostora, ne bi smjela biti isprika jer postoji izbor komada i sa manjim brojem lica itekako pristupačno publici, a za primjer se može uzeti gostovanja KUD »Kistanje« u Drnišu.

U likovnoj sekciji, koja broji 6 članova, nije se osjetio rad u protekloj godini, iako su bile poznate njene izložbe ranijih godina. Ovu sekciju potrebno je proširiti mladim ljudima, te na taj način otkrivati talente likovne umjetnosti.

No muzička sekcija je najaktivnija a naročito limena glazba koja je održala nekoliko javnih nastupa. Primila je nove članove omladinca, a predviđeno je, da se ove godine što više omladinaca uključi u rad ove sekcije. Pored li-mene glazbe, ova sekcija ima jazz glazbu, koja je redovno nastupala na čajankama i zabavama Skupština je istakla da bi se z-limenu glazbu kao i za jazz glazbu donijela potrebna pravila.

Naročitu pomoć ovom društvu pružili su boksitni rudnici Drniša. Nakon diskusije izabran je novi upravni odbor od 9 članova.

- m

Prosvjetni radnici Drniša nosioci društvenog života

Nedavno je u prostorijama Općinske vijećnice u Drnišu održan plenum Društva učitelja, nastavnika i profesora. Ovom plenumu prisustvovali su i sekretar Općinskog komiteta SK Sain Vlade.

Na plenumu, inspektor za nastavu Matić Josip, osvrnuo se u kratkim crtama na rad prosvjetnih radnika, u protekloj školskoj godini. Istaknuto je, da su i pored raznih teškoća, na koje nailaze prosvjetni radnici a naročito zbog nedovoljnog školskog prostora, nastavnih pomagala i t.d. savjesno izvršili svoj zadatak i postigli zadovoljavajući uspjeh. Pohadanje nastave je 100%, osim sela Štikova, gdje još ima nereditovitog pohađanja škole.

U vezi formiranja školskih zadržava već se je nešto učnilo. Tako je škola u Velušići već dobila dio zemljišta, a učitelj Skansi je na svom »kršću« zasijao lavandu, koja služi selu za rasadnik.

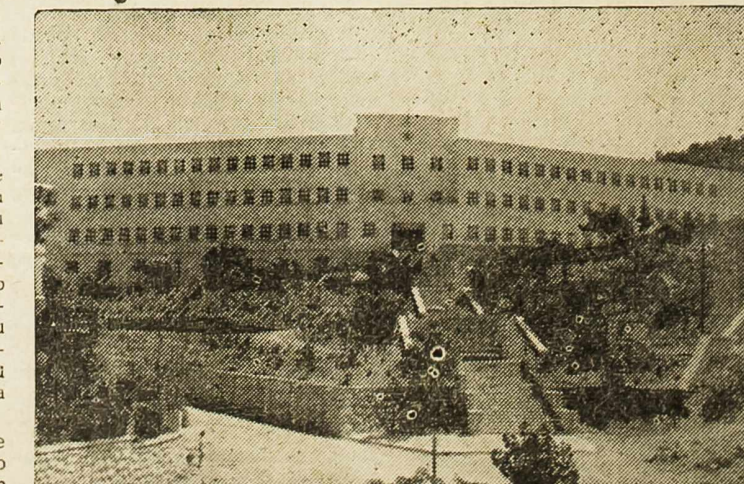
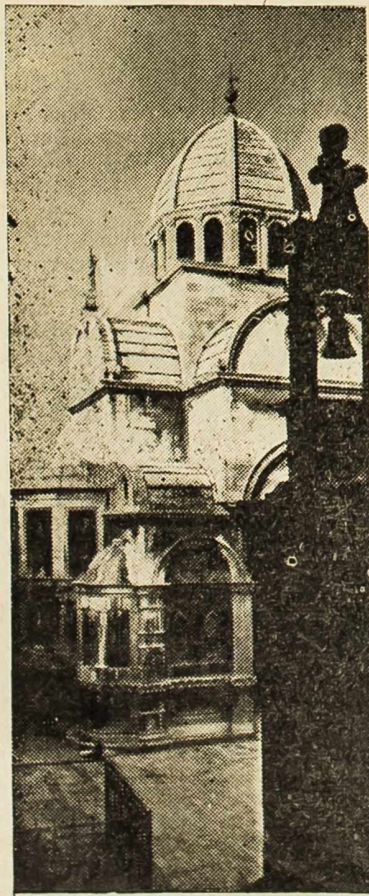
Govoreno je o radnoj disciplini, koja nije bila na visini, a također se je isticala potreba za stručno usavršavanje prosvjetnih radnika. Na ovom plenumu, naročito je istaknuta društvena aktivnost pro-

svjetnih radnika u Narodnoj osmogodišnjoj školi u Drnišu.

Plenum je raspravljao o postavljanju gromobrana na pojedinim školama, a koje se nalaze na usamljenim uzvisenijama. Raspravljalo se i o stipendiranju prosvjetnih radnika. Iduće školske godine svakom odjeljenju imat će po jednog učitelja, nakon povratka stipendista, koje je stipendiraala Općina. No i pored ovog broja istaknuto je, da se ne će riješiti osmogodišnje školovanje, te je Savjet za školstvo odobrio stipendije za učitelja na daljnje studije.

Na ovom plenumu također se raspravljalo o radu Savjeta za školstvo i Savjeta za prosvjetu i kulturu. Savjet za prosvjetu i kulturu, nije kordinirao rad sa učiteljima na terenu, a niti je imao novčanih sredstava radi ostvarenja pojedinih akcija, a naročito u narodnom prosvjećivanju. Konstatirano je, da je još uvijek slab rad radnih grupa, kao i njihova radna disciplina.

Prčblem gradnje osmogodišnje škole u Drnišu naročito je bio predmet raspravljanja na ovom plenumu.

Građani pišu

Škola na Baldekinu ?

S obzirom, da se povećava broj školske djece u predjelu Baldekin-Skopinac, to se kao nužna nametla potreba otvaranja osnovne četverogodišnje škole. Ovo je potrebno iz razloga, što su djeca iz ovog predjela prilično udaljena od škole, te su tako izložena raznim vremenskim nepogodama, koje utječu na zdravlje djece.

Otvaranjem takove škole izbjeglo bi se da djeca budu izložena vremenskim nepogodama, kao i opasnostima kojima se izlažu za vrijeme prometa vozila. Također bi i roditelji bili manje zabrinuti, jer bi djeca na taj način odlazila u školu koja bi se nalazila u predjelu u kojem stanuju.

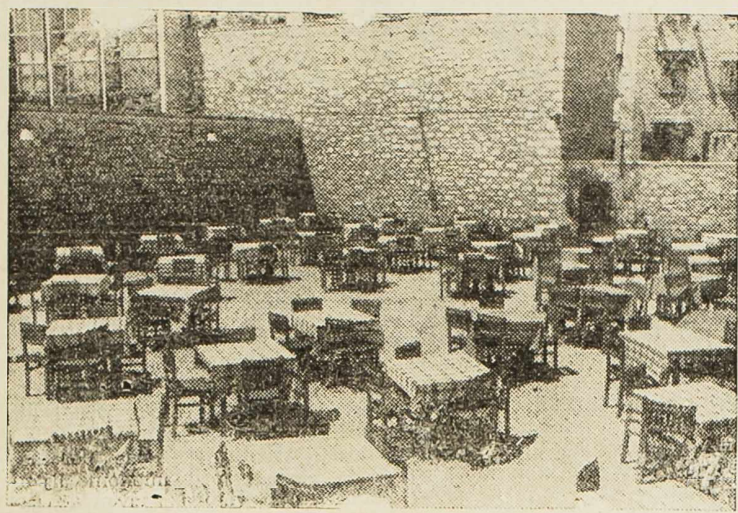
Smatram, da postoji mogućnost za otvaranje takove škole, tim više što baš predjel Baldekin obiluje terenima za gradnju zgrada, a vjerojatno je da će se i pronaći neka financijska sredstva.

Napominjem, da je ovo pitanje od vitalnog značaja kako za sam grad, tako i za stanovništvo pomenutog predjela.

B.J.

gradska kronika

IZ NAŠIH ŠKOLA

U subotu se otvara ljetna bašta ex Narodni restoran

Prodano 863 razna električna aparata

Trgovačka mreža na području Šibenika po kvalitetu i asortimanu robe postigla je u zadnjim godinama osjetan napredak. U šibenskim prodavaonicama, koje su snabdjevene svim mogućim artiklima, iz mjeseca u mjesec promet robe stalno se povećava. U odnosu na 1956. u prvoj polovici ove godine gotovo je utrošičen promet raznih električnih aparata, koje trgovačka poduzeća nabavljaju bilo iz uvoza bilo iz domaćih tvornica. Tako je u prvih šest mjeseci ove godine u prodavaonicama »Gradski magazin« i »Kornat« prodano 863 razna električna aparata u ukupnoj vrijednosti od oko 12,5 milijuna dinara. Gotovo svako 45 domaćinstvo nabavilo je po jedan aparat. Građani su najviše kupovali kuhala, glačala, električne peći i štednjake, zatim usisavače prašine i hladnjake. Kuhala je prodano 435 komada, glačala 230, električnih peći za grijanje 27, štednjaka 78, hladnjaka 15, usisava

28, električnih lonaca 46, mašina za pranje rublja 13, aparata za brijanje 54, za sušenje kose 6, jastuka 37, tri kombinirane peći sa ventilatorom, 28 ventilatora i t. d.

Dvije nove prodavaonice

Pored svojih sedam prodavaonica, trgovačko poduzeće »Voće« otvorilo je nedavno prodavaonicu u Vodicama, a ovih dana i u Šibeniku u predjelu Baldekin. Postojanje prodavaonice u Vodicama pridonijet će boljoj snabdjevenosti tamošnjeg stanovništva voćem i povrćem, a osobito za vrijeme ljetne sezone kada se u mjestu nalazi veći broj domaćih i stranih gostiju.

Logorovanje djece palih boraca

Kotarski odbor društva »Naša djeca« proširio je u posljednje vrijeme svoju aktivnost. Društvo će u toku ovog ljeta organizirati u Zablacama u četiri smjene 15-dnevna logorovanja djece palih boraca i žrtava fašističkog terora sa područja šibenskog kotara. Počam od 1. o. mj. na logorovanju se nalazi prva skupina od 50 djece iz Knina, Drniša, Kistanja i zagorskog dijela šibenske općine. Računa se da će u četiri smjene ukupno logorovati oko 200 djece. To je ujedno prva veća akcija koju je proveo Kotarski odbor društva »Naša djeca«.

Ješ jedna žrtva utapljanja

Poslije nedavnog tragičnog događaja u Šibeniku ovog puta žrtvom utapljanja postala je 5-godišnja Janja Grubelić, rodom iz Srime. Dijete je igrajući se u ladi iznenada palo u more i ubrzo za tim stalo se gušiti. Pomoć da se dijete spasi je izostala, jer se niko u tom času nije nalazio u blizini. Nakon izvjesnog vremena dijete je izvađeno iz vode i svako nastojanje da se ono privede svijesti bilo je uzaludno.

Iz bolnice

Stradao od eksploziva — U Radučiću kod Knina teže je stradao 9-godišnji Branko Radić Nikolini prilikom eksplozije kapsule. Dječak je negdje u blizini sela naišao na kapsulu koju je stao udarati kamenom, sve dotle dok ona nije eksplodirala. Dječaku je odmah ukazana pomoć u kninskoj bolnici, a zatim je upućen na daljnje liječenje u Šibenik.

Kupajući se prelomio ruku — U šibensku bolnicu dopremljen je sa prelomljenom desnom rukom 8-godišnji Petar Lokas p. Pave iz Rasline, koji je kupajući se neugodno pao.

Pala niz stepenice — 55-godišnja Katica Paškvalin iz Šibenika pala je niz stepenice, zadobivši više ozljeda po tijelu i glavi.

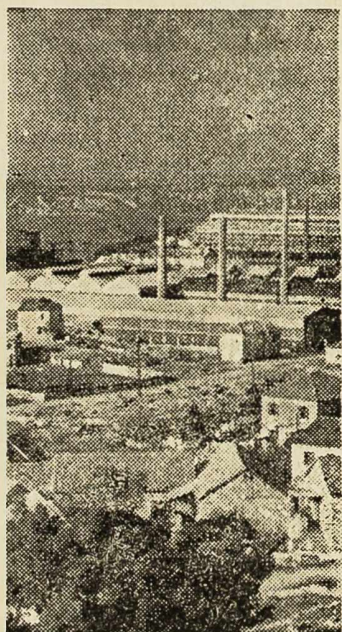
Pao sa mazge — Sa težim ozljedama po glavi doveden je u bolnicu 72-godišnji Stipe Cobanov iz Primoštena, koji je, goneći mazgu, pao i udario glavom o zemlju.

Kretanje zaraznih bolesti

Prema podacima Higijenskog zavoda u Šibeniku, na području šibenske općine u toku mjeseca lipnja nije bilo nekih težih zaraznih oboljenja. Od dizenterije oboljelo je jedno lice, od žutice tri i hripavca jedno lice.

Pao i teže se ozlijedio

U blizini željezničke stanice, na mjestu gdje je probijen novi put, u nedjelju navečer pao je sa visine od nekoliko metara 45-godišnji Roman Kero, zaposlen u TLM »Boris Kidrič«. Jedan od prolaznika našao ga je oblišenog u krvi kako leži na cesti te je obavijestio stanicu Narodne milicije, čiji organi su odmah došli nesrećenog dopremili u bolnicu. Pregledom je ustanovljeno da je pomenuti Kero zadobio nekoliko težih ozljeda po tijelu i glavi. U bolnici mu je odmah ukazana pomoć, te je zadržan na liječenju.

Šibenik kroz tjedan

KINEMATOGRAFI

ESLA: premijera zapadnonjemačkog filma — KAPETAN I NJE-GOV JUNAK — Dodatak: Filmske novosti br. 26. (do 5. VII.), Premijera američkog filma — BUNTOVNIK — Dodatak: Filmske novosti br. 27. (6-9. VII.) SLOBODA: premijera američkog filma — ZAROBLENJI GRAD — (6-10. VII.)

DEŽURNE LJEKARNE

Do 6. VII. — I. narodna ljekarna — Ul. Božidara Petranovića.

Od 7.—10. VII. — II. narodna ljekarna — Ul. Bratstva i jedinstva.

VAŽNIJI TELEFONSKI BROJEVI

Informacije 08
Stalna vatrogasna straža 03
Noćno liječničko dežurstvo 6—71
Opća bolnica 3—33, 3—34
Narodna milicija 02
»Putnik« 4—50
Željeznička stanica 6—44

Vodovod 3—00
Električno poduzeće 2—11, 2—12
Garaža Autotransportnog poduzeća 6—28
Jadranska linijska plovidba 5—82

VLAKOVI

Brzi vlakovi za Zagreb (via Bihać) u 11.01, via Gospić u 19.38.
Putnički vlakovi (via Gospić) u 7.50 i 14.26.
Brzi vlak za Beograd (via Bihać) u 23.10.
Šibenik — Split u 4.39, 7.50 i 15.43.
Brzi vlak za Zagreb (via Gospić) u 23.10 (28. VI.—28. IX.), i u 15.43 (via Gospić) od 30. VI.—8. IX.

MATIČNI URED

ROĐENI
Silva, kći Mate i Marije Curović; Danica, kći Mate i Marije Curović; Antonija, kći Zvonimira i Blanke Bašić; Živka, kći Jose i Mare Pekas; Milena, kći Jandrije i Stoje Lalić; Ante, sin Petra i Kate Lovrić-Lemeš; Ante, sin Frane i Marije Kero; Darko, sin Rupić Jose i Šparada Antule; La-

VJENČANI

Čala Bogde, službenik — Marenci Fanika, domaćica; Đalto Mato, strojar — Huljev Mirjana, domaćica; Gracin Ante, zemljoradnik — Jurić Klementina, domaćica; Štefok Zvonimir, elektrotehničar — Ardalić Radojka, učiteljica; Gašperov Ante, zemljoradnik — Huljev Antica, domaćica i Polić Jere, autogenski varilac — Slavica Nada, domaćica.

Kadrovi u trgovini - akutan problem

Da bi trgovina u potpunosti odgovorila svom zadatku, potrebno je prije svega da raspolaze sa dobrim stručnim kadrom. Činjenica je, međutim, da se takovi nerado uključuju u trgovinu, a oni pak koji se i odluče na to, često prelaze na rad u druge privredne grane. Nije slučajno da robni promet predstavlja najosjetljiviju granu u današnjoj privredi kod koje se i najmanja nepravilnost odmah uočava, podvrgava kritici, a često pita bez ikakve osnove uopćava. Nadalje, u odnosu na ostale privredne grane u trgovini je gotovo najniži platni fond, a dvokratno radno vrijeme u velikoj mjeri udaljava ljude da se zaposle u trgovini. To bi bili uglavnom i najvažniji problemi, čija je posljedica nedostatak stručnog kadra. No da bi se oni riješili, na društvenim snagama je, da svoju djelatnost usmjere na način da se svaki pošten i savjesni rad u trgovini pravilno ocjenjuje i istakne. S druge strane potrebno je da kritika raznih nepravilnosti, koje se tu i tamo pojavljuju u trgovini, odgojno djeluje na postojeći kadar, podižući njegovu svijest o potrebi usluživanja radnog čovjeka. Kod ovoga je također primarno da se prinadležnosti u trgovini izravnavaju s onim u ostalim privrednim granama, te da platni sistem i u toj privrednoj grani bude stimulativniji nego što je to dosad bio slučaj.

Kad sve te činjenice imamo u vidu onda nije čudo, da je u posljednje vrijeme više kvalificiranih radnika zaposlenih u trgovačkom poduzeću »Kornat« u Šibeniku, napustilo to poduzeće i stupilo u radni odnos u prodavaonicama industrijskih poduzeća u Splitu, Rijeci i drugim mjestima, gdje su prinadležnosti gotovo za 50% veće u prosjeku u odnosu na spomenuto poduzeće. Ili pak činjenica, da je na području šibenskog kotara uključeno na izučavanje trgovine svega deset učenika, što je prilično zabrinjavajuće kad se zna da trgovačka mreža ima tendencu proširenja svog kapaciteta. U trgovini voćem i povrćem, na primjer, nije se uspjelo u ovim poslijeratnim godinama uključiti nijednog učenika na izučavanje, a da i ne spominjemo stanje koje danas vlada u tom pogledu na sektoru zadrugarstva. Veći dio trgovačkog kadra čine žene na koje se teško možemo osloniti jer se u većini slučajeva slabo odnose prema radu i kulturnom usluživanju potrošača. Dosađ je bilo niz prigovora od strane potrošača na pojedine prodavačice u šibenskim prodavaonicama (primjer prodavaonice galanterijske robe, »Jugovinila« i t.d.).

O svim tim gorućim pitanjima raspravljalo se nedavno na sastanku, koji je sazvan na inicijativu Trgovinske komore. Sastanku su, pored predstavnika trgovačkih poduzeća i načelnika Sekretarijata NO kotara i općine Šibenik, prisustvovali potpredsjednik NO kotara Miroslav Kubač, te predsjednik NO općine Šibenik Petar Rončević, koji je u svom izlaganju naveo, da dosad pri rješavanju problema kadrova u trgovini nije bilo nekog sistematskog rada i određenog stava. Gotovo sve se odvijalo stihijski. Pored toga, rekao je drug Rončević, kod privrednih rukovodilaca nedostajalo je razumijevanja prema uključivanju mladog kadra u trgovinu. Stimulans ne leži toliko u početnoj plaći koliko u rasponu od početnika do onog najstarijeg. O tom pitanju iznijeti su različiti stavovi. On je, nadalje, skrenuo pažnju Trgovinskoj komori da o tom problemu ubuduće više povede računa i da navrijeme poduzme odgovarajuće mjere. Govoreći o stipendiranju kadrova u privredi, drug Rončević je istakao, da se uporedo s perspektivnim planom razvoja privrede nameće i pitanje planiranja kadrova u trgovini. Na tom poslu treba da postoji tijesna suradnja između kadrovske komisije, koja djeluje pri Trgovinskoj komori i sličnih komisija u narodnim odborima kotara i općine, te Zadrudnom savezu. Pri tome ne treba izgubiti iz vida lošu situaciju koja vlada u pitanju kadrova na našem selu, a kojima bi trebalo ubuduće pružiti svestranu i efikasnu pomoć, rekao je na kraju drug Petar Rončević.

U diskusiji su također sudjelovali i privredni rukovodioci, koji su iznosili svoja zapažanja i prijedloge na koji način da se unaprijed rješava taj problem, koji je danas u Šibeniku i u selima, koja mu gravitiraju, postao veoma akutan. Uvjereni smo, da će ovaj sastanak korisno poslužiti privrednim rukovodiocima u rješavanju tog problema i da će on već u toku ove godine dati pozitivne rezultate, (J.)

O B A V I J E S T

o prodaji građevinskog materijala

U vremenu od 5. do 15. jula 1957. godine V. P. 8889 Šibenik vrši prodaju raznog građevinskog materijala po sniženim cijenama.

Pravo kupovanja ima svako državno i zadrudno poduzeće, kao i privatna lica.

Za bliža obavještenja obratiti se kancelariji spomenute vojne pošte.

NARODNI ODBOR KOTARA ŠIBENIK

SEKRETARIJAT ZA PR OSVJETU I KULTURU

r a s p i s u j e

N A T J E Č A J

za popunjenje radnih mjesta za dopunsko školovanje djece palih boraca i žrtava fašističkog terora u specijalnim odjeljenjima osmogodišnje škole Tijesno:

- 1 nastavnik za francuski jezik
 - 1 nastavnik za hrvatski jezik i povijest
 - 1 nastavnik za matematiku i fiziku
 - 1 nastavnik za crtanje i ručni rad
 - 1 nastavnik za geografiju
- Osigurani su besplatni stanovi i ogrjev, a hrana se može dobiti u Dačkom domu uz režijske troškove.
Rok za podnošenje molbi do 1. VIII. 1957.

O B A V I J E S T

Za rad na blagajni i enju novca potreban je ovaj filijal jedan službenik koji ima najmanje malu maturu. U obzir dolaze i službenici sa višegodišnjom praksom bilo na blagajni ili nekom drugom radnom mjestu.

Za informacije obratiti se na upravu filijale.

Iz Narodne banke filijala Šibenik

„Izgradnja“ - Šibenik

P O Z I V A

sve radnike i službenike

kojima je prestao radni odnos sa poduzećem, a koji, po propisima imaju pravo na učešće u raspodjeli plaća iz dobiti za 1956. god., da se radi ostvarenja toga prava javu Upravi poduzeća u roku od 3 mjeseca od dana objave ovoga poziva.

U prijavi treba navesti gradilište na kojem su prije istupa radili, kao i svoju točnu adresu.

U koliko se u određenom roku ne javu, gube pravo na dio iz dobiti.

UMRLI

Mihaljević Ivica Matin u 3 m.j.; Gović Ante Ivin u 16. god.; Belamarić Ive p. Jose u 74. god.; Matković Tona r. Zorić u 72 god.; Ninić Joso p. Luke u 67. god.; Malenica Gemma r. Radetić u 65. god.; Rude Ante Stipin u 36. god.; Varnica Rade Antin u 4 m.j.; Mandić Desanka Milivoja u 1. god.; Manojlović Ružica Rajkova u 1. god.; Batinica Ive p. Nikole u 67. god.

MALI OGLASNIK

MIJENJAM SOBU veličine 6 x 4,5 m s upotrebom kupatila za odgovarajuću ili manju sobu i kuhinju bez kupatila u centru grada. Upitati: Ante Ristić, Šupuka 5.

TRAŽIM ZAJAM OD 200-300.000 DINARA

Nudam sve moguće garancije pa i uknjižbu na kuću (vilu) od velike vrijednosti. Nije isključena mogućnost da onaj, koji bi mi dao zajam dođe i do kupnje prvog sprata kuće plaćajući u obrocima. Obratiti se pismeno ili lično na Istarska ulica br. 4 Šibenik

sportski život

zanimljivosti - pouka - zabava

II. GIMNAESTRADA - najveća manifestacija tjelesnog odgoja

Pod visokim pokroviteljstvom predsjednika Republike, Josipa Broza Tita, u Zagrebu će se od 10. do 14. srpnja ove godine održati II. Gimnaestrada, na kojoj će uzeti učesća preko 1200 takmičara iz 13 zemalja svijeta. Jugoslavija će biti predstavljena na Gimnaestradi s oko 6200 takmičara, koji će nastupiti u pet masovnih grupa i čitavim nizom manjih grupa, dok će 600 vježbača naše Ratne mornarice prikazati vježbe tjelesnog odgoja u mornarici.

U sklopu Gimnaestrade u Zagrebu će se održati i II. kongres FIG-e (Međunarodna gimnastička federacija), a isto tako, pod pokroviteljstvom dra Vladimira Bakarića, Studijski kongres FIG-e. Ovaj prvi Kongres takve vrste u okviru Međunarodne gimnastičke federacije treba da doprinese daljnjem razvoju tjelesnog odgoja u svijetu.

Pored Jugoslavije za sudjelovanje na II. Gimnaestradi u Zagrebu prijavile su se sljedeće zemlje: Belgija sa 2 grupe odnosno 67 učesnika, Poljska sa 5 grupa i 121 učesnikom, DR Njemačka sa 50 učesnika, Zapadna Njemačka sa 4 grupe i 49 učesnika, Velika Britanija sa Wellsom sa 4 grupe i 64 učesnika, Švedska sa 3 grupe i 76 učesnika, Mađarska sa 4 grupe i 137 učesnika, ČSR sa 4 grupe — 363 učesnika, Italija sa jednom grupom i 20 učesnika, SSSR s jednom grupom i 100 učesnika, Austrija sa jednom grupom i 16 učesnika, Turska dvije grupe — 28 učesnika i Brazilijsa s jednom grupom i 21 učesnikom.

Jugoslavenski takmičari, članovi SD »Partizan« stići će u Zagreb 7. srpnja, dok će grupe inozemnih takmičara pristizati od 5. do 10. srpnja.

Organizacioni komitet II. Gimnaestrade, koji već dvije godine zasjeda u Zagrebu, izradio je obiman program, koji predviđa peditiranje zastava zemalja učesnica na Trgu Republike u Zagrebu, a zatim nastupe vježbača na četiri

sportska objekta od kojih je jedan izgrađen posebno za ovu sportsku manifestaciju. Svako dana održat će se po osam sportskih priredaba, na kojima će nastupiti 47 takmičarskih grupa. Predstavnici Organizacionog komiteta smatraju da će prikazi tih grupa predstavljati najpotpuniju sliku raznih metoda odgoja pa i vrhunska dostignuća tjelesnog odgoja u svijetu. Hiljadama gledalaca bit će pružena prilika da se u toku održavanja Gimnaestrade upoznaju sa najznačajnijim pravcima tjelesnog odgoja, koji su danas najviše razvijeni u Evropi.

Pored programa, koji predviđa nastupe takmičarskih grupa iz naše zemlje i inozemstva Organizacioni komitet II. Gimnaestrade izradio je također obiman program priredbi, koje će tih dana biti održane u Zagrebu. Tako će, na

primjer, biti prikazan određeni program folklorne grupe »Lado« zatim niz točaka zemalja — učesnica Gimnaestrade, održat će se također festival jugoslavenskog filma, razne kulturne priredbe, izložba »Filetelija i tjelesni odgoj«, izložba knjiga s područja fizičkog odgoja, izložba ULUH-a i t. d.

U nizu atrakcija, koje će biti prikazane na Gimnaestradi, naročito treba spomenuti nastup vježbača SSSR na spravama, zatim izvedbu švedske grupe sa vježbama na tlu, nastup vrhunskih takmičara Poljske i Mađarske na spravama i niz drugih.

Prema do sada izvršenim pripremanjima može se već sada sa sigurnošću utvrditi da će II. Gimnaestrada biti veliki događaj za sve one koji će sudjelovati u izvođenju kao i one koji će imati priliku da vide ovu jedinstvenu sportsku manifestaciju.

V. B.

»PARTIZAN« — VP 4275. 6:5 (0.5)

U Vodicama je odigrana prijateljska nogometna utakmica između domaćeg »Partizana« i ekipe VP 4275. U veoma rastrganoj, a pred kraj i gruboj igri, pobjedio je domaći tim sa 6:5. Gosti su izrazito bili bolji u prvom, a domaći u drugom poluvremenu. Sudio je Čičin slabo. (E. A.)

PRIJATELJSKI NOGOMETNI SUSRETI

Omladinska organizacija Putićanije odigrala je u posljednje vrijeme nekoliko prijateljskih nogometnih susreta. Evo rezultata: Putićanije — Gačezezi 1:2, Gačezezi — Putićanije 2:3, Putićanije — Osmogodišnja škola Stankovci 1:2, Osmogodišnja škola Stankovci — Putićanije 0:0. (E. F.)

KOTARSKO NATJECANJE PIONIRA

USPJEH KNINJANA „Krka“ na prvenstvu u Puli

Povodom proslave Dana borca u Kninu je 30. VI. održano kotarsko pionirsko natjecanje u osnovnom i naprednom višeboju. Pred početak takmičenja okupile su se najbolje ekipe pionira i pionirki iz DTO »Partizan« Knin, Drniš, Šibenik, Zaton, Tijesno, Mandalina i Skradin. Oko 100 učesnika prisustvovalo je svečanom otvaranju ove priredbe. Takmičenja su održana na igralištu »Dinare« i Domu »Partizan«.

U osnovnom višeboju pioniri i pionirke takmičili su se u pet disciplina: u prostim vježbama u skokovima, preskoku preko svježbača, štafetnom trčanju, ženske u bacanju lopte na cilj, a muški u vježbanju na palici. U naprednom višeboju izvođene su proste vježbe lopticama, vježbe na spravama, preskoci i štafetno trčanje.

Najviše uspjeha u osnovnom višeboju postigli su pioniri DTO »Partizan« Knin, koji će kao najbolje plasirani biti upućeni na 15-dnevno ljetovanje na Badnji-Korčula.

Poredak društava je sljedeći: Pioniri osnovni višeboj: 1. Mandalina 236, III. Zaton 232,5, IV. Ši-3. Zaton 238,5. Pionirke osnovni višeboj: I. Tijesno 236, II. Mand-

lina 236, III. Zaton 232,5, III. Šibenik 232.

Napredni višeboj, pioniri: I. Knin 324,50, II. Drniš 303,08, III. Tijesno 266,03, Pionirke: I. Knin 323,5, II. Šibenik 313,20, III. Drniš 308,20.

Rezultati pojedinačnih takmičenja, pioniri osnovni višeboj: I. Berić Mićo, Knin 35,5, II. Ivančić Gorki, Mandalina 34,80, III. Aras Kažimir, Mandalina 34,70.

Pionirke — osnovni višeboj: I. Žurić Anka, Tijesno 34,5, II. Crnica Milka, Zaton 33, III. Ivančić Marija, Mandalina, Plenča Ruža, Šibenik, Mikulandra Marica, Šibenik, po 32 boda.

Pioniri — napredni višeboj: I. Dankov Soniboj i Grkić Vinko, Knin po 46,5, II. Radić Simo, Knin 45,5, III. Kravavica Jakov, Knin 45,4.

Pionirke — napredni višeboj: I. Dadić Danica, Drniš 47,10, II. Glazar Dunja, Knin 45,80, III. Radić Ruža, Knin 45,70.

Dana 22. i 23. lipnja ove godine u Puli je održano veslačko prvenstvo za NR Hrvatsku. Na ovom prvenstvu nastupila je i šibenska »Krka« u pet disciplina, »Krkaš« su nastupili s dvojcem bez kormilara za seniore i juniore, četvercem bez kormilara za seniore i juniore, te osmercem za podmladak.

Prvog dana održale su se eliminatorske trke u kojima su »Krkin« čamci pokazali vidan uspjeh. Osmerac podmlatka stigao je za jednu lađu ispred ostalih osmeraca, a isto tako i dvojac bez kormilara. Četverca koji je bio inače favorit, i po mom mišljenju jedan od najboljih armova čitave trke uopće, pratila je nesreća jer mu nije funkcioniralo kormilo, tako da je izašao daleko van staze. Dakle, ovaj naš arm kao juniorska ekipa ispao je iz daljnjeg takmičenja. Ali, napomenuti je, da je ovaj isti četverac sutradan nastupio za seniore i vozio tako da je sve gledaocima digao na noge. Krašnim zaveslajima i izvanrednim ritmom mladići su startali i od samog početka, pa do pred cilj držali vodstvo da bi izgubili trku za jednu desetinku sekunde. Ova trka je zapravo pobjeda našeg de-

Naš je organizam, donekle, sličan lošim motorima, koji imaju nizak koeficijent iskoristavanja energije, jako se zagrijevaju pa ih treba stajno hladiti. Velik dio naše hrane pretvara se u toplinsku, a manji dio u mehaničku energiju — rad. U ljetno vrijeme, kad je temperatura okoline dosta visoka, tijelo se teško oslobađa suvišne topline koja se razvija pri radu. Ovu suvišnu toplinu organizam najbrže otpušta na taj način, da sa svoje površine — kroz kožne pore — ispušta vodu, koja će se ovdje ispariti. Da se ispari 1 litra vode potrebno je potrošiti 539 kalorija topline. Ako uzmemo da čovjek pri težem radu izluči 3-4 lit. znoja, onda isparavanjem ove količine vode tijelo se oslobodi (izgubi) 1600-2100 kalorija. Ako je tijelo izloženo sunčanim zracima i njegovoj toplini, potrošit će manje svoje topline, trebat će se još više znojiti.

Treba znati da se čovječje tijelo sastoji od 60-70% vode, pa će čovjek težak 70 kg imati u sebi oko 50 lit. vode. Za vrijeme težeg rada i u toplo vrijeme organizam će brzo iscrpiti rezerve vode za hlađenje. Voda se još troši za otklanjanje ottopljenih suvišnih tvari iz organizma, što vrše bubrezi. Vidi se po tome da je voda važan uslov za pravilan rad i održavanje organizma. Stoga je treba stalno obnovljati i unositi u tijelo. Pri običnom radu i za hladna vremena bit će dovoljno da se popije 1/2 - 1 lit. tekućine (vode ima i u krutoj hrani), ali za vrijeme teškog rada, osobito u poljoprivredi u ljetno doba, može potrošak pića doseći i do 8-10 lit. dnevno. Za takve ljude vrlo je važno što će uzimati za piće, jer o tome često ovisi ne samo radna sposobnost radnika, već i njegovo zdravlje.

Ako se iz organizma izgubi 2 lit. vode javlja se jaka žeđ, a mokrenje se smanji. Ako se taj gubitak vode popne na 4 lit., osim žeđi javlja se opća slabost, mršavljenje i razdražljivost. Kod još većih gubitaka žeđnosti javlja se tromost, apatija i nesposobnost za svaki rad, a izgubi li organizam 10-15% vode nastupa smrt.

No znojenjem ne gubimo iz organizma samo vodu. Znoj je slanog okusa, a to znači da u sebi sadrži razne soli, osobito kuhinjsku so. Kod jakog znojenja nastupa i pomanjkanje ovih soli, što se može vrlo nepovoljno odraziti na organizam. Ložnici na parobrodima znoje se vrlo mnogo. Često se događa da padaju u nesvijesti na radu, ali ne od umora i topline nego upravo zbog velikog gubitka soli u znoju. Da bi to spriječili, uzimaju za vrijeme rada slanu ribu. U novije doba daje se ovakvim radnicima voda ili čaj, (kod radnika na pr. u Tvornici ferolegura).

Nije, dakle, svejedno što ćemo piti. Pijući samo vodu, osobito kišnicu, u kojoj nema mineralnih soli, uz jako znojenje, čovjek će se brzo osjetiti iznemoglim i slabim. Otuda narodna uzrečica da voda »baca u debulicu«. Uzimajući velike količine vode, izlažemo se i drugoj poteškoći. Želučani se sokovi toliko razrijede, da nisu više u stanju sprečavati ulazak

raznih bakterija u probavni sistem. Kažemo da je voda porušila želučanu barijeru, i ako od nekud vodom ili hranom dospiju bakterije, doći će mnogo lakše do oboljenja, najčešće do proljeva.

Još je nepovoljnije uzimanje alkoholnih pića za gašenje žeđi. Jedan mali dio alkohola izgara u organizmu stvarajući toplinu. Tim nas još više zagrijava. Drugi dio alkohola prodire odmah u krv i mozak izazivajući razne poremećaje poznate pod imenom pijanost. Kako vino i »bevanda« sadrže nešto mineralnih soli, to se kod uzimanja ovih pića ne javlja onaj osjećaj »debulice« kao kod uzimanja vode, pa ih stoga narod rado uživa, krivo pripisujući to djelovanje alkoholu, a ne mineralima. U našim krajevima dosta je proširena upotreba razblaženog vinskog octa (kvasina). Čuje se da »kvasina pije krv«. Točno je da octena kiselina najbrže i najjače razara crvena krvna zrnca u erucijetu. U organizmu se to ne događa tako brzo, jer prolaskom kroz jetru mijenja svojstva. Svakako treba izbjegavati jake koncentracije, jer u tom slučaju djeluju otrovno. Povoljno je, što ono izaziva jače lučenje želučanih sokova, što se pri upotrebi vode ne događa.

Zahvaljujući velikom razvitku tehnike, zadnjih godina se usavršila metoda dobivanja i čuvanja prirodnih sokova od voća i povrća. Sokovi predstavljaju najidealniji oblik pića, jer osim dovoljnih količina mineralnih soli i vitamina oni sadrže i stanovitu količinu šećera, pa tako služe i kao lagana hrana. Njihove mineralne soli vežu na sebe suvišne kiseline, koje se stvaraju u organizmu za vrijeme rada i tako sprečavaju takozvanu acidozu krvi, od koje djelomično potječe pojava umora.

Kako kod nas još nema, naročito u našoj okolici, stručnjaka za proizvodnju ovih sokova, to se teško pokreće pitanje njihove masovne proizvodnje. Naprotiv, stručnjaka i nazovi-stručnjaka za vi-

FOSIL DINOSAURUSA OD 30 METARA

Prema jednoj vijesti radio-stanice u Pekingu, jedna grupa seljaka naišla je u blizini Hohvana, u Središnjoj Kini, fosilni skelet jednog dinosaura. Okamenjeni skelet ove prehistorijske životinje dug je preko 30 metara. Seljaci su prvo iskopali glavu i vrat, koji su sami bili dugi sedam metara. Ostatak skeleta otkopali su stručnjaci koji su, čim se čulo za ovaj nalaz, doputovali iz Pekinga.

TERETNI VAGON ZA 220 TONA

U Nirnbergu, u Njemačkoj, bio je nedavno izložen jedan teretni vagon koji može da nosi teret od 220 tona. Vagon ima dvadeset osovina, što znači i dvadeset paritočkova. Sam težak je 110 tona, a dug je 31 metar. Za izradu nacrta i samog vagona bile su potrebne dvije godine.

no imamo dosta, pa se grade samo vinski podrumi i proizvode alkoholna pića na svakom koraku.

Nije, dakle, dovoljno voditi brigu samo o prehrani, nego i o piću, jer ono može imati znatnog utjecaja na zdravlje i radnu sposobnost pojedinca, a time i cijelog naroda.

Kako je nastao naziv - SEDMA SILA

Porijeklo naziva »Sedma sila« datira iz 19. vijeka. Poznato je da su u to vrijeme u političkoj sceni vodile glavnu riječ slijedeće evropske zemlje. Francuska, Engleska, Rusija, Austrija, Pruska i Turska. Šest zemalja — šest sila! S obzirom na to da je u tome periodu sve više rastao utjecaj štampa u svjetskim zbivanjima, neki duhoviti čovjek, po svojoj prilici političar ili novinar, proglasio je štampu za »Sedmu silu«, ne znajući možda ni sam da će se njegovo usputno poredenje održati do naših dana. Događaji su učinili da teorija o prvih šest sila ostane samo jedno istorijsko svjedočanstvo, vezano za vijek koji je minuo, ali je zato štampa — »sedma sila«, sve više dobijala u značaju.

Između dva rata grupa beogradskih novinara pokrenula je ediciju koja je dala naziv »Sedma sila«. Izdavač »Sedme sile« su nosila napredno obilježje i bila antifašistički orijentirana. Naročitu bitku protiv »Sedme sile« vodio je tadašnji hitlerov ambasador u Beogradu fon Heren (von Herren), da bi za vrijeme okupacije imovina »Sedme sile« (zgrada u kojoj se danas nalazi Tanjug) bila konfiscirana.

Poslije rata, 1950. godine, Novinsko-izdavačko poduzeće koje je do tada bilo u sklopu Saveza novinara Jugoslavije prelazi u sastav Udruženja novinara Srbije i uzima naziv »Sedma sila«.

»Sedma sila« danas razvija plodnu izdavačku djelatnost i lavi se publiciranjem raznih specijaliziranih izdanja. »Sedma sila« objavljuje najbolja djela naše i strane publicistike i vodi Servis za lokalnu štampu čije materijale, koji izlazi jedamput nedjeljno koriste listovi i radiostanice u unutrašnjosti. U jedan u većih izdavačkih poduhvata »Sedme sile« spada pokretanje publikacije »Ko je ko u Jugoslaviji«, koja se upravo nalazi u štampi, dok se među njenim redovnim izdanjima posebno izdvaja svojim značajem edicija »Zemlje, ljudi i događaji«.

POTPETICE KOJE SE OKREĆU

Jedna kanadska fabrika obuće pustila je u prodaju muške i dječje cipele kod kojih se jedan dio gumene potpetice pri hodu ravnomjerno okreće u krug. Taj dio, također načinjen od gume, ima oblik kruga i umeće se u kružno ležište izdubljeno u nepokretnom dijelu potpetice, i to na njenom zaobljenom kraju. Pri koračanju se pokretni dio automatski okreće, tako da se čitav krug ravnomjerno troši. Ove potpetice traju znatno duže od običnih, a cipele izgledaju urednije, jer se time izbjegava ono što ih najviše ruži: zlizane pete. Kružni dio potpetice tako je podešen, da može sasvim da se pričvrsti i tada se ona ne okreće sama od sebe. U tom slučaju, kad se jedan dio kruga izliže, čovjek sam okrene potpeticu za devadeset stepeni, tako da upolje dođe jedan od njenih još neoštećenih dijelova.

ŠIBENSKI LIST

organ Socijalističkog saveza radnog naroda kotara Šibenik
Uređuje redakcijski kolegij
Glavni i odgovorni urednik:
Nikola Bego
Uredništvo: Šibenik — Ulica
Jelke Bučić 5 — Tel. br. 5-62
Tekući račun: Komunalna banka
Šibenik br. 47-KB-15-2-182
Rukopisi se ne vraćaju
Pretplata za tri mjeseca 130,
za pola godine 260, a jednu
godinu 520 dinara
Tisak: »Stampac Šibenik«
B. J.